

پژوان

تصنيف:

پروفيسر محمد نواز طائر

پښتو اكيډمي پښتو ريونيورسټي

پرواز

تصنیف

پروفیسر محمد نواز ملٹر

پنٹو ایکسپریس پبلیکیشنز

د پښتو اکېډمۍ د مطبوعاتو سلسله نمبر ۲۷۴

فشر و اشاعت _____
 طباعت _____
 کتابت _____
 تعداد _____
 کالہ _____
 قیمت _____

دین میں یاسمین پر دین محمد خاتم بہ ہندوستان پر ہے

ہاپ شواہد پنتواکیدی نہ خورشو

ح

خیلے پلار پے، نوم چہ دانقلاب

ادبے پے، دیرو شاہکارونو کئے

مالید لے دے

(طائر)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

درومبی خ

د نفس مضمون د پس منظر نه علاوه د نظم ته "پرواز" د هغه کس یا تخلص له رویه هم وایم چه دیر په کم عمری کېته مادحان دپاره پخپله مینه خوښ کړې وو. انسان پخپله معاشره کېته استوگنه کوی. د دې په بڼه او بڼه کېته شریک وی. د دا هر څه ویی کوی هم او داپه څه نه څه رنگ کېته دده په خپل ژوند اثر استاز کیری هم. د دې که چېرې د حساس زړه او ژوندی ضمیر خاوند وی، څه قدر ته تنقیدی نظر لری، نو په خپل خاص انداز کېته د خپلو فنی صلاحیتونو په ذریعه د دې هر څه ترجمانی هم کولای شي. دغه شان یو پلوه هم د دې خپل دې معاشرې ژوند ترجیح وی او بل پلوه دې تنقید او نیوکه هم کوی.

ما پخپل د نظم کېته هم دا په څه نیم نیم کړې شان کوشش کړې دې. دا اوس په تاسوده که تاسو دې ته د یو شاعر دوه خوبونه. د معاشرې ژوند د دوو رنجونو یوه سرسری تجزیه. د تصویر دوه اېخونه او د ژوند تیرو لو پخپله دوه شاعرانه یا ناقدانه رویې وایئ او که د خپل موجوده ژوند او د هغه آرزوگانو او امانونو ترمنځه فرق یې بولی چه په دې نظم کېته یې ذکر شوې دې.

واقی چه انسان پخپلو ادادو مین د خپلو آرزوگانو طالب او د خپلو خواهاشاتو غلام وی. که دا حقیقت وی نو زه هم په خپل "پروان" مین او د دې طالب او غلام یم. ځکه چه په خپل درومبی شکل کېته دا بڼه دې او که بد زمانه په خپل خیال دا زمونږ

د موجوده ژوند یو تجربیدي عکس ده او په بل شکل کېنه زه دخپلورا تلونکو نسلونو
د پامه څخه ارمانونه اذخه خوا هڅات هم لرم - دوی ته تاسو د شاعر خوب وایي او که
د مستقبل آرزو کاځو د تیر و نوسو کالو را په ده نظم کېنه داسه تاسو د وړاندې
دی - زه لهض په ده ټول نظم کېنه د یو کور او اچیت لرم - ځکه نو دا د هر چا ده او هر
څوک پکښه زما سره ملګر ده -

په "پروان" د یو نظر د پامه ماته شاهین زیاته موزونه ښکاره شوه - په ده
چه شاهین یو دا په مارغه ته واځي چه پخپله هم د پروان په حقیقت خبر وای -
بیا دا چه د یو میر ښکار په حیث د ده شاهین په عامی او ادبی تربیت کېنه زما هم څخه
بز دیر لاس ده - ما چه د پروان نه علاوه نو ما هم څخه ټیکلې دی هغه هم تر ویر وده
د پیغله ساسی شاهین په مطالعه کېنه راغلی دی او رښتیا ددی چه سلې په هغه خپله
یوه ازاده تنقیدی رایې هم لری -

د پیغله ساسی شاهین دایک د "پروان نه اول" هم د روایت نه یو بل بغاوت او گنډی
په ده چه خلق د تمجید او دیباچه د پامه - زور کھول د سوسیدلو قامونو خواوندان
زیات خوښوی ول شاهین د ددوی کھول نماندگی کوی او کله چه مادا نظم لیکلو
نوپه هغه ور ځو کېنه زه هم د نوی کول یو غږ و م ځکه په ده د څخه ټیکلې د پامه
د نوی کول حق مقدم او گنډیو -

دا د ماد پامه دیر و د خوشحالې خبره ده چه د زلمی شل یو حساس فرد چه
زما سره یې د تحقیق او ادب د سفر لاسه هم د څوکلو را په شریکه ده "پروان" ته هم
د شاهین په سترګه کتلی دی - هغه چه څخه ټیکلې دی پخپله مینه یې ټیکلې وی - د هغه
ده ژوندی احساس نولس کاله پس زه هم یو ځل بیا دخپل ده نظم د نفس مضمون
په حقیقت خبر دار کړم -

وما عیننا الا البلاغ

د پروانه اوله

ساحه بيکول خپل ژور نظر هيشه په هغه خبر و نړۍ چه او لس کچر د کوی هغه
د د. ماحد نه رب چرت نه چی. د مغزو د کلمه وروسته پرده لړۍ کوی او هغه وجوهات په
نوټه. چه دیو قام د تن ذیل باعث وی د غلامی، بکار، کابلی، بلخ، حسد، کینه او ب
اتفاقی د خطرناکونو ثبوت، خبر وی او هغه لار ورته څرگند وی چه یو معاشره ته
د امن سوکالی او ورور وائی پرخام وی.

خپس او شرا، بنه، اوبد، تعمیر او تطریب، په هر زمانه او هر معاشره کینه موجود وی.
په غمیز، اولیا، مله، بزرگان، فلسفیان، شاعران، ادیبان، مذهبی او قوی روحانیان ټول
دوی د شره خبر ته راځی. د بنه و ب تر منځه تمیز و نه په گوته کوی او په دغه س
اماده کوی چه لږ لږ چارې پرېږدی د عمل او حرکت، کحت او قضاوت، احییت او طوبی س
امثال وروا وائی په نوډ و ځان پوهه کوی. د بې بیا هم بې وی لکه څنگه چه څوک یو
وړان کار، ماشوم د وړان کولو نه منع کوی او هغه نه منع کپړی ځکه چه هغه په وړان کولو
کینه لذت حسوسوی او منع کوونکی ته دد بیا پې په نظر کوی. د نخت کم قهره او نا پوهه اولسون
هم د خپلو مصالحو وینا په څه نه، حسابی د ورته د یووی هغه ښکاری چه په "دوغو" حیث
اثر نه شی کوی نو هر کله چه دوی د تبا حق ښکاری شی څو ځای او لس تار په تارشی نو لکه د
د شیخ چلی "س" دوستو بیا سترگه او غړی پړی اډکله چه سا په ملا د دیو د لږا کولو په نیت وړی
نوعه و نه لکه چه د حال په ژبه وای چه
زما د هغه سترگه یا لږان به څه یا د وی
چه دوی به کاري وړول ما په شیندل لږونه

پہ درہ زمانہ اور ہر تہہ کہے شاعرانو وقت پہ وقت دخیلو خیالاتو اظہار نظم پہ تہہ کہے کہے
 کلمہ پہ اندونظموں کہے اذکلمہ پہ اذہندو۔ جینے خوب کہے داسے دی چہ پہ ٹوٹو جلد و نونواری دی
 لکہ د فردوسی شاہنامہ، مثنوی مولانا رام، دھرم اور دیسی، دملتن فردوس گم گشتہ دھندوان
 ہابہارت۔ دغہ رنگ نوباد فارسی اور عربی مثنویاں اودنوں و ژبونوں اودہدہ اودہدہ نظموں
 داسے دی چہ یو پلود اسانی تخیلاتو یوہ نویہ دیاری اوبل پلود توہاتو اواسا حیرودے بیانوںہ
 دی چہ معاشرہ دژوند دصمیمہ اقدارونہ بارسا کوی۔ اوداسے کیفیت پیدا کوی چہ نہ خو
 دتخلیق اوتعمیر دپاسہ موزون وی اونہ داسانی ادادو اوتکونوترجمان۔ دینے نظموںہ د
 اسانی معاشرہ دجے دور یادگار وی۔ پہ کوم کہے چہ انسان دژوند دفرار اوبیزاری داسا
 بہتری اویاسا ہانتہ پھیلہ دژوند داسے مسائل اوتختے کتے پیے کہے وی چہ ہفتہ نہ خوبخو
 اندرونی قوتونو پہ کارلاوستلو صلاحیت لری اونہ ہفتہ د فطرت د قوتونو د خزانوںہ دکار
 اختلا جو کہ وی چہ پہ ہنکے ہر غرغ کوہ قاف اودھرم مند بھر ظلمات وی ہفتہ ہر
 خُرد سے شہستان بنکاری چہ نہ خوب کہے لارہ ایستے شی اونہ پکنے دودانہ سے تللو قوت اود
 تون لری۔ حکہ چہ پہ دغہ خنک کہے پیریاں ہم وی اوبلا گانہ ہم، مزی ہم وی اود
 شرخان ہم۔ ددہ ہمت نہ خوتردے خنک ورتے شی اونہ پہ دغہ بھر ظلمات یا کوہ قاف
 دپورے دتویا اوریید و تون لری۔ خود شعر و شاعری داسا طیری۔ سو کہ خُہ ہم پہ
 مختلفو شکون کہے پہ ہر دور کہے پاتے شوہ دے۔ وے ورسو ورسو د شعر داسے انقلابی انداز
 ہم پہ ہر زمانہ کہے سر دھم دے چہ انسان تہہ دژوند اوتل سبق ور کہے دے۔ پہ
 مشکلات اوتکشانو د قابو موند لولارے ورتہ پہ کوتہ کہی دی اود ککے ادادے، توکل،
 تعمیر، حسن اوبنکلا پہ لوی داسانی نونو رہنماں ہم کہے دے۔ د شاعر دینے کلام ہیشہ
 اسانی معاشرہ دژوند دبوختونہ راہر کہے دے اود امید شمع ورتہ رہا کہے دے۔ داقسم
 خیالات پہ ہر زمانہ کہے ستائلی سوری اونوین کوی شوی دی اود خلقو پہ ژوند کہے انقلابونہ
 ہم راوستی دی۔

شعر و ادب د وخت اوحالاتو تابع اودخیل چاہیہ چل توجان وی۔ لکہ خنک چہ د وخت

بدون ڈروند دار تقابری سرکوف غمر رنگ و ژوند غو جتنے ہم زمانہ پہ مناسب بدلیری،
 اوس شاعری محض دھن میاشی یاد و غمت تیری زبہ را بنکونے شغل نہ دے اونہ تش و تخلاق
 دنیا دہ لہا قی تصور یو مبہم او ویر و نیک تصویر دے۔ د شلمے صدی د شعر انداز۔ دنو سے صدی
 او د جتنہ دو ہات دے صد و شعر و شاعری نے ییخی پہ بل رنگ دے۔ داد زلف او ستر کو سحر کاری
 ہم لری او ڈروند د خوب و تر خوا حساس ہم ورکوی۔ دے کچے ژوند تہ تش پہ ہفہ نظریہ شی
 کتے کوم چہ د دغہ دور و نو روایت لایا دے۔ اوس ژوند د عمل او پر مخ تک نوم دے حکم شاعری
 ہم ڈروند پیغام او د عمل ترجمانہ دے۔ ہفہ شاعری چہ ڈروند ترجمانی نہ کوی او یو وکرا عمل او
 زیار پلوتہ آمادہ کوی ہفہ محض د وخت ضابطہ کول دی۔

د اسیچہ دہ چہ شاعری د روح غذا دہ نو پہ دے سبب روح لہ د سکون او امام ورکوسو
 ذریعہ ہم دہ۔ دغہ د موسیقی پہ گہاؤن د شعر لہ ہفہ حاصلیری خو کوم کار چہ د شعر نہ اوس
 پہ علی ژوند کچے اختہ فی ہفہ نو ہم زیات فعال او ژوند دے دے۔ داتے نظمونہ لکہ چہ زما
 د موجودہ بحث موضوع دے د ہفہ پیغام ترجمانی کوی چہ د شلمے صدی د تعمیری، علی او آفاق
 نظمونو خصوصیت گنہ کیری۔

دا او بد د نظم چہ سر خطہ "پرواز دے بنا علی پروفیسر نون طائر ییکا دے چہ پہ اول حل پہ
 ۱۹۷۲ کچے پہ دے میاشینی پستو کچے شاع شوب دے۔ اول خود د نظم لکہ چہ د چاد نظریہ و تیر شوق
 نہ وی او لکے شیر شوب ہم وی نو د دوسرو او بد د نظم د نو سکو خوری بیا لکہ چہ چانہ وی کوہ۔ او
 لکے د نو سکو زحمت کچہ چاکہ ہم وی نو لکے د دے د شعر ژبہ اسانہ، روانہ، و عام فہمہ ہم دے د
 نظم خورو ورو بخور نہ پہ دھن کچے ترتیب ورکول او بیا د ہفہ نہ غمہ نتیجہ اخذ کول لہ۔ غوندے
 خوری غوری۔ د نظم پہ اصل کچے ڈروند دیوبہ تعمیری، فلسفہ ترجمان دے۔ ما پچہ لہ د نظم بیا
 بیا ووستو او د بار بار د نو سکو نہ پس چہ زما کوم تاثرات دی نو لکہ چہ د دے پہ یو پچہ غمہ یکم نو
 بل راتہ غمہ نیم گرا او تشنہ غوندہ۔ بنکاری۔ ہر گو لکے زما خیال د دے نظم د خالق و آفاق نظریے
 ، فلسفیانہ انداز سر و دھنوی ڈروا نظر او پوچ فکر د پرواز نیو لوجو لکہ غوندہ دے دے بیا
 ہم پہ دے کچہ زیادہ خوشحالیم شائد چہ زما د معمولی شان کوشش د دوی د نظم تا کلی مقصد

په گوته كړې شي او دا كله چه د پخوا لاسه د پښتون شاعر د پښتون اولس نه را روانه ده ترڅو خده
پاته نه شي.

پښتون ب علمه مغل ب قداره

توبه له تور ب توبه له جنگه

د طائر صيب دا نظم "پرواز" يو ازاد او مسلسل بيان په نظم ده چه د روايتي انداز نه بلكل په
جدارتك كېښي بېكه شوي دي. په فني لحاظ دا په نظم ته معري نظم ويښي شي. دا نظم په وزن دومره
پوره، ښكه او موزون ده چه په دوستو د دوستونكي ژبه چرته هم نه نښلي دي د ژب رواني
او توازن دا نظم هغه معيار ته رسوي ده چه په پښتو ادب كې يو منفرد مقام لري.

ويښي شي چه شاعري د خيال تو ساعري او د الفاظو مصوري ده. طائر صيب چه په نظم كې
د خيال تو د سحرنگارې سره سره د الفاظو د نړۍ نه را څښته دي او د معلوما تو كومه ذخيره
چه په دې نظم كې راوړېده ده د ده نه د دوي د ذهن د وسعت او بشپړتيا اندازه لگي.
د دې نظم د دوستونه پس دوستونكي ته دا پته او لگي چه په پښتو ژبه كې د هر قسم
پيچيده او فلسفيانه خيال تو څرگندولو گنجائش او صلاحيت شته ده. د نظم د دوستو په وخت بنده
دا په محسوسوي لكه چه شاعر د دې نظم دوستونكې پخپله د گوته نه نيولې وي. او د گان سره كې
مړخوي او د هغه نا اشنا جهان نو سيل پرې كوي چه دغه كې پخپله هم په خوب كې ويښي د الفاظو
هغه تصويرونه چه د تصور راښكېني مانوي پكې لوبې او هڅې ښكاري او هغه تصورات ورته وېلند
كوي چنه د شاعر د ذهن په پردو كې د خوبونو په شكل كې پراته دي. د دې ټول نظم كمال هم
دا ده چه شاعر پكې منظر كشي په دومره ښكلي اندازه كې ده چه دوستونكي پرې ديو داسې
حقيقت گمان كيږي لكه دا ټول نظار چه هغه پخپلو سترگو ويښي.

دا ټول نظم په اتیشتو مختلفو برخو كې ويشل شوي دي. د هرې برخې ځانله بيل
سرخط دي د ټول نظم مخاطبه اُميد ته ده او اُميد د يو موهم تصوير په شكل كې په دې
ټول نظم كې ذكر شوي دي چه په اخر كې د حوض حیات په كشتي كې مجسم صورت اخيار كړي.
د هر سرخط لاندې شاعر خپله مدعا يا معني په تفصيل سره څرگنده كړې ده. سره د دې چه

سرخطوں کے جدا جدادی کے بیاہم دنعلم پہ تسلسل یاد دے پہ واقعات کئے ہیچ فرق نہ
لائی۔ دسرخطوں دا تہوں کوئی پہ یوہ جو من ناکہ مصرعہ تہوں شری دی اوہجہ مصرعہ دادہ چہ۔
”خوبنہ اشناد زہکی سرہ بنائستہ دلبرہ“

دا مصرعہ دختہ بزیر دویدل سرہ دھر سرخط سُرخی دہ۔ دا سرخطونہ دا سدی۔ ”امیتہ“
”دژوند حرکت“ ”دماشومیا مزہ“ ”دکشمکش لہی“ ”هوفان“ ”دخود غرضی پہ جزیرہ
کئے“ ”پیغام“ ”غروی کوردار“ ”دبیدی پہ لوہ“ ”نوب جہان“ ”دماشومانوبان“ ”دسندار“
”دزلسیہ وطن کئے“ ”زلمی کارکنان“ ”دزلسو کوردار“ ”دینے گہا“ ”دسپین بیور افروزہ“
”دمنزل پہ لوہ“ ”دخوض حیات پہ غارہ“ ”دوصال“ ”دغصہ“ ”اوہ بیداری“۔

دے دے نظم نفس مضمون ہم د مقاصد ولہ رویہ پہ دہ غتیر غو کئے ویشا شوب

دے۔ یوہ دا چہ دے دنیا تہ دراتلو مقصد یاد خیل مقصد سرتہ درسلو دیارہ پہ ہر انسان
خہ نہ خہ ضرور تیر پیری۔ دیوانے مہد حاصلو لو د خاطر چہ انسان کوم تکلیف، مصائب او
پیسے پہ خیل ژوند کئے وینی داد جے حقیقی، بنکا او پہ زہا کورہ ذکر دے۔ پہ دے تول
نظم کئے انسان تہ د مسلسل جد وجہد تلقین شو دے دژوند آندو او معایلو مقابلہ
د وقت وختہ هوفانونی، دژوند زیاتی، ظلم او بے انصافی نقشہ پکئے داسے پہ ہنگامی انداز
ادبناستہ تشبیہات کئے را بنکا شوب دہ چہ ہر نوستونکی تہ خیل خان ہم ددغہ جوادشو
اوهوفانونومل ولیدے شی۔ لوستونکے ہفہ مال د شاعر دے شاعرانہ فنکاری تہ حیران پاتے
شی کلہ چہ ہفہ ہم دے تہ دکر دار آئینہ ددے دژوند پہ مختلفو حالتونو یعنی دماشوم
والی، زلیتوب او دبودا توب پر حالت کئے دخر گنگا کوی او کلہ چہ دے خیل کورارتہ دکوی
نود خیل ہنگامی ژوندانہ خان تہ او جوبوئے ور تہ ہم خیل خان پخپلہ ہنگامہ شی۔

دے دے نظم دویم مقصد دخیل چا پیرچل قباحتونہ پہ موتہ کول او پہ دے کئے دژوند
کوؤ نکوپہ کوردار تنقید دے۔ ورسو ورسو دے آئینل معاشرا۔ آرزو او سپیکلو
کوردارونو را مخالف کول دی چہ شاعر دے دخیلو غوبونوپہ دنیا کئے سیل کر دے او پخپلہ معاشرا
کئے ددغصہ کوردارونو رمانی دے کوم چہ دغوبونو دے دنیا پہ معاشرا کئے ہفہ لیدی دی۔

ددے مقاصد و مہ نظر و حق دیکھ آئیں معاشرے پہ وجود کئے دراتن آرزو دہ۔
 پہ انداز بیان کئے دے دومرہ روائی خوب والے اوڑور دالے دے چہ دوستوں کی ذہن د
 سر نہ تر آخر کلاخرد موضوع سر مشغول دی کلاہ مناظر و سرہ، کلاہ زہر دھیت ریزہ
 او کلاہ دعو شعلی نہ پہ تپو نووی۔ د کیفیت او مناظر و رنگارنگی لکہ د جاد و دلاتین
 چہ ہ شمار رنگونہ او ہ انداز مناظر و پکے بنہ ریزہ او فزائیری۔ پہ دے نظم کئے
 تر آخر قائم پاتے شوک دے۔

ددے او بد نظم بوجہ خاص خوبی دادہ چہ کلاہ پہ کلاہ پکے داتے نظم و کلاہ
 شوی دی چہ ہف د نظم پہ تسلسل کئے تنوع پیدا کر دے او دلہ کلاہ ہم پہ ہستو کئے د
 طویل نظم لیکو کئے یونہ انداز معین کر دے۔ دوستوں دے دے شیبہ دپارہ دے دے نفس
 پہ موسیقیت او ترن کئے خمر رک غوندہ شی۔ دھر سر خط نہ پس خیل تاثر و رکول د شاعر
 د زہر ہفہ ارمونہ ٹرکند دی چہ تل دیوک آئیل معاشرے د جوہر و دپارہ دیو آئیل یلست
 خواہش او آرزو دی۔

د دوی ہدف پچھلہ معاشرہ کئے د خود غرضہ خلق و انصافی، بد دیانتی، کاہلی، بکاری،
 بدکاری او بد اخلاقی دی۔ و کلاہ چہ شاعر دے خوب او و د ارمونہ تنگ شی نو داتے جہان تہ
 پہ پرواز شی چرتہ چہ ہر خمر بدل بدل دی دے دومرہ لوہا لوہا او کوی چہ د خپے فرسودہ معاشرہ
 د خود غرضہ سونہ ورتہ نہ شی رسیدے۔ بابا دیو بکلی جہان د مثالی ژوند بکلی اقدار
 ستائی دی د خپل چاہیر چل پھقلہ دے روائی چہ دلہ ہر موخوان او بوجا، دہو کے او بوجا۔
 د خپل کردار او عمل نہ غافلہ دے۔ دالکہ د گتے جوہر ہسہ انسانی ہستہ دے چہ د دوی دلاسہ
 ژوند او دے۔ ہفہ دنا پوہی او ورو کوالی زمانہ یاد دوی دے فکر ہفہ د خون یاد دوی چہ
 نہ پوہیم ہفہ دخت غمونہ او دہ واری نہ وے او کلاہ ماتہ د دے ہر خمر احساس نہ وے۔ بیا
 ہفہ دے ہرحہ دیانتہ پہ ہواشی پہ ژوند د مختلفو اہمونیونہ نفس و اچوی۔ د حقیقت
 تلخی ورتہ محسوس شی او پوہہ شی چہ ہفہ کلونہ کلان ورتہ او دناہر چہ شمر ورتہ
 پیدے شوک اوس ہفہ نہ دی۔ اوس خو۔

دهرب او نه رو رو توره بلاخو پید

سرو همدایه بشکریده

نکه پسرین وی ولاړ

زه دلره بندو بند بنه کړې

هر یو تو بوقی راته ځان ځنې

تور بوجوړ وو

هره بشکالو

راته بشکالو د چچمار بشکریده

اوبه رواڼه وه

خو دودونه وو دریا ب بشکریده

نکه چه وو

تو و تیر و ورله وسعت وړکړې

نه د ځمکود معلومیدو

نه د پایا و پسته وه

نه راته ځان د دریا بونو لا مبوزن بشکریده

د ماشومتیا دې فکرې او لاروای د څو کاله ژوند نه پس چه کوم غلی ژوند شروع شی هغه

ب شکله چه یو طوفان وی هر یو د خود غرضی د امو نه خواړه وی - شاعر دایه یو طوفان

په دې نظم کې ذکر کړې دې کوم چه د انسان د لاسه په انسان نازل شوې وو - په دې خود غومنه

د نیا کې چه کوم انسان هم د روړونې او انسانیت غلبه دار و د هغه په دې کې گیر وو - هغه

په دې دیر پلنه دنیا کې یک یوا ټ وو - د هر چا نه د اطمینان او امید لږ لږ چه شاند چه دوی

هم دې دنیا ته زما په سترگو اړکوی - خو دا هر شه یو سراپ وو - هغه ته ځان به اسرې بکاره

شو او کله چه دې دې طوفان نه د وتلو کوشش شروع کړو نو دایه ورته معلومه شوه چه

دا هر شه په هغه پورې خندا کوی د نڅیا ب وسې د کیفیت هغه په خومره بشکریده کې بیانوه دایه -

ما دیں دا جو پے زما شوک
 نیل خواہان پیدا شو
 او کووندے مالہ دخن خوئل مئے امان رکوی
 خو پوه نه وم
 چه دا وه تشه تقاله د باغ
 داو نو پانرد س
 په ما پے تارې وه

او د شاعر په خیال دا منظر د دے خبر په گواه و د چه دلته د زمان په طوفانونو ډیر تیر وتی
 دی - توبه حال س ورتنه غور زولو دی - خو د شاعر دا پوځ یقین وی چه دوختونو د
 په رحمه طوفانونو نه په عمل او کوشش انسان و ته شی - ترڅو چه انسان دخپل همت په وړد
 پروان نه وی کړې نه چی شوک هم د هغه ملگرتیا نه کوی دلته نه شوک د چاپېستنه کوی او
 نه د چاپه کار راځي - دلته شاعر په ډیر وینکو او اثرنا کوټکو کچه انسان ته د هغه د منزل میوه
 لاره بنودل ده - او هغه ته په د زیا او کوشش درس څه په داسه انداز کچه ورکړل ده -

” ما د تل نیشه په دنیا کچه

زما حیثوک نیشه

خان له راغلی یم

یواځې به سفر به ځمه

تور تیر وی

که طوفان وی

که سیلی که بادی

زه به دا هر څه په سرا ځلمه

په وړاند به ځم

د چا د لاس په خیال

کہ پاتے شوم نو پاتے بہ شوم
خوک بہ زما سرہ

ترکوں پورے مرستہ کوی ؟
داد ڈوسندون د پرخ تک منزل

پہ سردے زما
زما پہ ورا ندے
دیرے گرانے مرھا دی پرے

توبے تیرے دی
کہ طوفان

کہ نظر کار نہ کوی
دنا شنایی د ترویدی

کہ راحت مانے لرم
زہ دیقین پہ نیلی سوا بہ شوم
پہ ورا ندے بہ خم
اود امید مشال

بہ لارے کوی رنرا دے

توں نظم پہ استعارو کہے د دنیا خفوتہ د ژوند پہ سفر کہے د عمل او حرکت، انسانیت او حیات،
ت او روولٹی پیغام دے۔ پہ دے مسلسل نظم کہے پئے پئے زہا رابنکوئے واقع او مناظر د
اود نوستورسہ تعلق لری۔ بیان دے دومرہ اشرا نگیز دے چہرہ کلہ ہم د مناظر او پئے دوستوں کی
ظرد ورا ندے راجی نو د دے بیانیہ بنکی بنکی تشبیہات دے عریہ معنی او مقصد کہے
ندازے بنکلا پیدا کوی۔ بن دطوفان دایو منظر تاسو ہم او گوری۔

وریکے رو رو گوری دے

اسمان پرے پتو دے

طوفان پہ اونو ماتو لو بان دے

لاس پورے کرو

شغا چرقا

شوہ و شغب

زما پہ غوبہ و راتلو

شخ بہ شو

ہلتہ

غبتہ اونہ

چرق را ماتہ بہ شوہ

غربہ شو

دنتہ

غارے غرونتہ بہ را اور غریدل

پاس یہ اسمان باندے

د قہر فربتے بہ کدے

خیلہ مروند کرہ را بنکارہ

لکے د تورے پہ شان

د برقی سرہ یکہ

لہ افق نہ ترافق بہ لہہ

قابہ ویل

لکے چہ تورے وریخ اور واخستو

یا پہ میدان د سرپازانو

سربازی شروع شوک

د شاہ زلمہ د تور و تندار

پہ دہمن غورنیری

یا وی کمند

دہمند سورے پہ عصم اچوی

ہسا کر سا

تہقا پرقا

الگوئی جو رہ وہ

لکہ چہ توپا مشینان سرہ شی

گولئی وروی

پہ دے بے غرشو!

لہ دے ہایہ سیلئی واغیستمہ

لکہ پولئی دکارینو و مہ

پہ مخہ تلمہ

خونہ!

داسہ وہ !!

داسمان برینتا تردے حدہ وہ

لکہ زماگونہ مشالونہ

بلوی مرہ کوی

یا جو رہ دیغلو وریلونہ

میرا تیری گئے!

داوینکو چنہ

اوس پہ سترگو گئے تیکاؤنہ نیسی

دوخت بہ رحمہ چپو شاعر ہم لکہ دیر و خلقو خان سرہ پہ مخہ کرہ دے - دے دژوند پہ

سیلاب لاہو شوہ دے - دخیل ماحول ددغ سیلاب مخہ دھان دو بنکو میان دے دومرہ

زہرا را بشکونے دے لکہ چہ نوستونے یو درامائی منظر وینی - دے دخیل ژوند نہ شہرا
مقصد حاصلول غواہی - کک د دغہ سیلاب نہ دھا و بشکوپہ کوشش کئے گیا وی اوچہ
غارب تہ پہ رسید و کئے کوم تکلیفے مخے تہ راحی او د کوم کشمکش بشکاد کیری - ہفتہ
داسے بیانوی -

”ماہہ ویل

دادے جور را غلمہ

بس او ختمہ

زما دواہو تکلیفونو

سرشو خلاص دغہ دے

دغہ دے را غلمہ

بس اوس بہ پہ ارام تلمہ زہ

پہ دغہ طمع بہ

چپو کئے پہ خریو سوشومہ

کک د مبو

کک گرو

کک لاہوبہ تلمہ

پہ چیر کروں چہ بہ تزدے شومہ

ترہفہ خایہ

نوہیچ بہ نہ دو

د سیلاب د سرھکونہ بہ وو

دا بیان پہ دے خاے یو متحرک عمل لیدے شی اوقاری ہم دھان سر پہ مخہ بیاٹی - داہول بیان
داسے بریہنی لکہ چہ شاعر د ژوند پہ دے خواد شو عملاً یہ خپلہ تیر شوہ وی او دغہ تولے
د ژوند دیوہ عملی تجرب پہ انداز کئے لیدی وی او دہفہ حقیقی شکل د نوہو دیارہ محفوظ

نواہی۔ دلنہ ددوئی اشارہ دڑوند سختو پینو تہ دہ اودا سختے کشائے حوارو لو دپارہ
دجو مینا اودھت ضرورت دے۔ ددے کشمکش پہ دوران بکے ہفتہ خپل تیر وختونہ یادوی
اودائی چہ شہ حسینہ زمانہ وہ۔

نہ دے دسترگو پہ ککو بکے تمنا وہ دچا

نہ دے بہ ریز مو بکے سرنی

دشو گپیر و نخبہ وہ

نہ دے بہ بنو جگر دے دود بنکو

د رخصت پہ طمع

نہ دے پہ بچ باندے زردی دیلتانہ خواہ وہ

دسترگو توراہ !

بہہ اگرا نہ !!

نہ ماخو بہ اشنا !!

خو ہمت شاہ تصویر

لکہ چہ ستاد بشر

دخیال مرہومہ دنیا کی بکے

وہ اشید و جو پید و

پہ دے جو پ

لکہ تیر و بکے چہ دچا تہ

بہ شانہ زرا در

د تود تم بکے خیر و جو پیری

نہ عور و خپل مایہ دل دہا سی خلق و نقشہ ہم پہ دیر نیکی انداز بکے وہاندے کرہ دہ اود
دو و غفلت و جھانوں نو بیا ستہ موازنہ دے کرہ دہ۔ یونخوا دات جہان دو چرتہ پھر ٹوند
د مینے، اخلاص و خدمت نوم و او وچہ ہا ہم بکے یوبل تہ نہ خو حسد، بغض و یکتہ پہ

زہا کہنے رہا وہ کہنے چاد یوں بر باد دل او تکلیف خوشیوں بل پلوں ڈروند
 ہفتہ بل اچہ بنکارہ کہہ دے چہ دے نہ بالکل برعکس دیو دے معاشرتی توفہ ترجمانی
 موی چہ پہ دل آزاری، دل شکنی، فریب و چل و لہا بنالہ ہفتہ دینا چہ داحمد او
 پیسہ جذبہ آبادہ کہہ شوکہ وہ رھے ترجمانی پسہ دے نظم کہے داسے شوکہ وہ

خود دے بنکاری

ہفتہ ہنگی ہاؤستہ وختونہ

ہفتہ کہنے یو انسان دہل پے غوبنو

نہ نوید و

ہفتہ کہنے مینہ وہ

غلوں و

محبت دزدونو

ہفتہ کہنے یو تربلہ

چیرود

نزدیکت دزدونو

ہلتہ کہنے

نہ خو غلا غلطی نہ بیزاری داسے وہ

نہ بہ یو بل تہ

غور زید و تہ چاکوہی کشتل

ہینہ وہ مینہ

دراخلاصہ پے جامہ پتہ مینہ

دراخلاصہ اور مغربی شاعرانہ ششما پتہ غوفتہ دے

خود اچہ یو پتہ شوم

کھانہ اور دھڑلہ پتہ شوم

مریو غوبتل
 چہ و خپل خان تر سادل ورسوی
 تول وو د چا سره مله
 چله په مخه تلله
 هغ ژوندون
 او دے ژوندون بڼے خو هم دا فرق وو
 هلته تپه او دو
 غوښکالی و د
 دلته زیار غمونه
 هلته راحت هلته ارام وو
 لکه خوب وو ژوندون
 د لته حاجت کړی سړی دندے
 د پښو خاوره کړی
 د سړی توب جامه
 په اوږد ذلالت وی سخی
 دلته بڼے
 مینه ورور ولی حساب تر مینه وای
 د لته د بل په سر قدم
 د پرخ ننگ مخبښه وی
 د لته د بل د شته نه پری
 د مریویدو سبب شوی
 مینه به څه ننگه
 د لته ژوندی بڼه په ترهغه پاشی

چه دما و کور شو مله وی د اوړوپه بدل

شاعر دخپل وخت او حالاتو ترجمان وی هغه د ادلس درنځم علاج دایه په چل ول

کوی کس چر ترکو کونیتو په کولو شکوه او خپژوندی شی د "پروان" شاعرهم د معاشره
په ټولو اړخونو الوت کړې ده. د هرې طبقې کمزورتیا په ژبه نظر کولی دی او
بیایه د هغه د صلاح علاج په کوته کړې ده. هغه په خپل دغه سفر کې په یوه ابادی ورپیسېږي؟
د غلته څه کوری چه ژوند ټولن د چيندرونو په ده که څوک هم پلو قدم اخلي نو د سوزین د خطر
نه وی یوه ترورانه، د د جباروانه ده یو په یو غورځیږي. د بیدارۍ هیڅو نه د چل دی او
نه د ګردانه څوک د چا معاون وی، او نه پایکار. ده چه دغه کیفیت په دغه ښاریه کتو ویی
نو تر دود شای ځکه چه نړۍ سیاست د غلته په ورېه او نوبه پټې نه د ژوند په خراب پورې
کټ روان وی هغه په خود غرضی چل ون، ټکلی توبی او یو بل ته په کوهی کستو او یو په
بل راغونډولو بنالری. د ده کینیت اظهار هم په "پروان" کې ویر په زیاده راښکونکی اندز کې
شو، ده لکه چه واقی

څه فریبونه

څه چل ول

څه شاهری غوښته وه

هر یو سړی لکه ترکانې

ځان ته تر ښځو وهله

د هر سړی سترګه کې ده

د لمر په پیمه

په بوسو شومندو

بوت کوڅې به تیرید وای په تنوا

شاعر د ځان پر سر ته په ده فرض راښی وی چه څوک به د پټن او خلوص ادس ودرکړی او
د هغه سختو ښوونځه ازاله به اوښای چه په تیر طوفان او سیلاب کې ورسره هغه ظاهر

شوء وو۔ خوبه دغه جزيره بکے نه خواسانيت وي اونه دروروي۔ ددغه هايه شاعريو
 داسه جهان ته تلل غوايي چرتہ چہ خلوص وي، مينه وي، محبت وي۔ هغه پوه داسه
 معاشره غوايي چہ پکے سکون، قلاړه او ارام وي۔ دغود غرضي پہ جزيره بکے چہ شاعر
 ددغه کيفياتو سره مخامخ شي نو ددغه هايه پہ تيبسته روان شي۔ دتیبته دغه منظره هم
 دوستو څيزه ده۔

فکره او کړو

راشه تيبسته

هسته نه چہ گير شه

په شاه اونه کتل

منده ښه کړه منده ښه کړه

په تيبند کونو

په تيلو

په گوسو

لار ښه او کړه

لکه د بنکار د سوبه

وارو پار خطاوو له ما

را پسه وروستو

د تازيانو باد گونونه نه وو

په مخه زغا بنتمه

خه هايه د پتيد وځ نه وو

له هره لويه

د بنکاريانو غلبه جوړه وه

”دغه ده“

درغ !

رائیسی کے لئے !

نارہ ختے

مصیب کے داو

چہ ر تیز شی

پنہ پہ سرکری زغلی

چہ پہ ستہ

پہ دغ لارہ

چرب بیارائہ شی

پنہ ے تنہا کے

حلق ے اوچ

پہ شونہ و پار و و لارہ

پہ دارے حال کے

تریو خوش بیدیا اور سیدم

ستہ ستوانہ

دیو بوچی لاندے پریو تمہ

بیا دارام پہ خیال ے

دجہ دجہ تہ اووہلہ

خٹہ خوبوے غوندے شوم

سترکے شوک پتے زما

پہ خان پوئے نہ شوم

دیو بل جہان پہ سیل دہمہ

اوہر کلہ چہ پہ دارے بد حالی کے دہنا نہ لہ یو بیابان تہ اوریسی او دارقہ معلومہ شی چہ

چہ د بنار خلقوں تعاقب پر مینود و نوے سترے ستوانہ دیوے وے پہ خواجئے کبیتی
 اوئے شیبہ پس پہ خوب و دشمنی - یوئل بیا دے پہ خوب کئے یوے بے نیاتہ پرواز اوکری
 ہفتہ دنیا چہ دے د خوب نو دنیاوی، راحت ارام اسکون دنیاوی - دے بیان بے دیر پہ
 طوالت سر کر دے د ہفتے لارے منظر شہ پہ پر کبھہ او دلچسپ انداز کئے میانوی والی
 نرئی ہوا کئے

د سپرلی خوب بے دے خوریدے
 سینے اوبہ دلتہ د اوبکونہ رنہ بنکایدے

پاس پہ ہوا بہ دو
 د زائر و قطار ونہ روان

لاندے پہ دندہ کئے
 سینے بے بے بے غری
 غروب و غائب پہ اوبور تیسے کرپ نیچے
 لکھ دی جونہ غور بے زلفے سینکا رونہ کوی
 غرونہ تک شنہ دو

آبشار ونہ بے غور کو جو رول
 برگ افشانی بے د بنیرازہ دنگو اونونہ دو

پہ دغہ جہان کئے شاعر و ماشومانو یو باغ اولید و - چھری د غلتہ نوک کوئے چہ شاعرے اولید و
 نرپہ دیر مینہ بے وقتہ حرکت دوک - اوہفتہ بے دلا سہ نیمہ دھان سر پہ خیل
 بنامستہ باغ کئے کھوڑ - د دوی پمقلہ د شاعر تاثرات شہ دار کئے دو -
 پہ اومو غولوبہ بے

پیشام د محبت غور و

دوی کبری، پت پتو نرپہ اوباکہ منزری و غیر نوک کوئے - شاعر چہ دے ماشومانو دیوبل
 سر مینہ محبت ادب کئے ماشومتیا اولیدہ نو د خیل معاشرہ د ماشومانو سر بے ہمدردی پیدا غور

او دے دیل چرکاش چه زمونږ ماشومان هم د غټ و ټ - په نظم کښه دلتا د مقامیت او کلی والو
 لوبوچیر نمائنده انداز خپل کړې شوې دے - په ورستی کښه خپل احساسات داسه څرگند
 کړی دی -

ما و افسوس

چه هم په داسه ښکلی باغ کښه زمونږ

د ماشومانو تربیت

د ژوندانه کیدل

یره هغوی هم

چا دروغ لاس په لاس پوهه کړې

د هغوی وړاندې سرشدت او فسادونه نه و

که هغوی هم چرې د مینه په مکتب په دننه

د ورور ولای او محبت درسونه واخیسته

د تره تربیو د نوم نه

داسه چه نفرت نه و

دا خوړمنتیا نه شوک توبه

د اسافي ورور ولای

مونږ کښه به هم

انسانیت و

خپل جوهر لیدل

د نظم د تسلسل ختمولو د پاره چه ځای په ځای کولې سندره یا غزلونه راوړی شوی دی

په هغوی کښه یوه سندره د ماشومانو په باغ کښه هم ویکل شوک ده - د دغه سندره تاثر او

الفاظ د یو داسه ماحول عکاسی کوی چه هم پکښه غرونه وی هم ابادې وړشوگان، هم روان

سیند چه ځای په ځای آبشارونه جوړوي - او هم هغه فالتو ځوانو لکه پشوگان، سپی او

د سے نوچه ماشومان ورسره بې کچه مينه لري داسندره هم مقاي رنگ او کيفيت لري اوزمين
دمعاشري ژوند ديوال پخ ترجاي کوي-يويند ل اوکورئ- س

داشه کاکي جان

چه مونږ تهوټه مسخره کوؤ

دوايه لاسه وړکړو

سره باگه منزه کوؤ

لور سيند بهيږي اوبه څه خورده شره کوي

هر يو کورته کوږه اورکي دي چه پر قا کوي

غرغړ پيشوکان په بلو کاندې سپي غيا کوي

کوږه غره په سرکښه لږه مونږ پورخند کوي

داشه کاکي جان چه مونږ تهوټه مسخره کوؤ

دوايه لاسه وړکړو سره باگه منزه کوؤ

د ماشومانو د باغ نه چه مخکښه روان شي نو د زلمو وطن ته اورمي دغله شاعر د دوو مختلفو
معاشرو پخپله چه يوه د مجرمانه ژوند معاشره ده او بله آيډيئل معاشره ده دخپل حساس
فکر نه هغه حقائق لارښير کوي چه د دوايو معاشرو ترمنځه تفاوت ښکاره کوي-دغه
شان د هغه کول بيان کوي کوم چه د زلميتوب او پيغلتوب پر اوتمه رسيدلي وي او د ژوند ذمه واري
وړ په غاښه شوي-د دغه ذمه واروپه سمه او احسنه طريقه سرته رسوونکي زلي او
پخپله شاعر خپل آيډيئل گنزي اوداځي.

په ارادو،

په تلو سوکښه،

فراختيا ده هس

چمد فضا دا وسعتونه

ورته تنگ ښکاريدل

دلست ژوندون

عمل

عمل و و پرچم تگ و د دوی

مینہ وہ

ژوند بکے

دگوسئی د ز لیتوبہ سرہ

مینہ خلوص او محبت و و پیرز وینہ د دوی

هره خبره با خبره

له سر شربه وکله

په هر عمل بکے با حیا او درناو ب لید ب شو

دلست یواځه

ز لیتوب د چاپ عمرته وو

د ز لیتوب وو

د ژوندون او د عمل ز لیتوب

دلست شاعر د خپلو زلمو او پیغلو د پالاکو او د اتمنا کوی په اکاش داسه دنیا زموږ هم د ژوند

د خوښه دوز او د نه هم د اتمنا پاک وکړه. موږ هم د شرفاد او د دین د کوی په کوی د پیل ژوند تیر وکړه.

زموږ زلمی هم د وخت په قدر د قیمت خبر وکړه. د هغوی ژوند هم ممل عمل وکړه. او بیا شاعر

د سکون او قدرتی مقام ته اړی. د پینے کما یو داسه کیفیت وکړه. په شاعر هغه منزل ته حاکم

اورسوی چرته چه هغه خپل ټول مقاصد حاصل کړی او د هغه نه پس د سرور او خوشحالی یو

داسه کیفیت په هغه راشی چه هغه په چور لکونو او کما سرشی او په چور لکونو چور لکونو د

خوشحالی په حالت بکے د سپین بڼو تر اغزی حاکم دا اورسوی. دغه سپین بڼو په چور لکونو

خوږی وی شاعر چه د دغه خلقو په هغه نورانی دنیا او برقی نړی او دانی چه دارن د دغه خبره کوا

وکه چه د دوی زلمو د همداسه خوداسه دانی چه وینتے سپین بڼو نوزده تور بڼو وکړه

دلہ د سپنو ویستودغہ مشران داسے نہ وو۔ ددوی چہ ٹنگہ ویستہ سپین وو دینے ہے
 زبونہ ہم پین پینلی وو۔ ددوی پہ ژوند بکے سکون وو، قرار سو۔ ددوی درانہ وو۔
 لہ ددوی اوس پہ عملی ژوند بکے دبرخ، اختونہ پاتہ راغلی وو وہ بیا ہم کلمہ دیوتا مانو
 دخیلو زلمو اوماشومانو تربیت دخیلو تجربہ پورنہ کولو۔ صحیح مشورہ ادا صحیح کردہ
 بنودنہ ہے ورثہ کولہ دلہ چہ ددوی دا عمل احوالت شاعر ادیب و سوبیا ورثہ دخیل وطن
 بوداگان مادشول چہ پہ داسے عمر بکے خیلو وروثہ د بنمزی، و تربیتی بنای۔ دخیل لارہ
 نہ بکے لارہ کوی۔ دحسد او خود غرضی چل ورثہ بنای۔ اود دے کلنوپہ لارہ بکے دخیل بد نظر
 ازنی کوی۔

پہ دے موقع شاعر دیر جذباتی شی اودھان سرہ ددوی چہ اس کاش چہ زما دینے بودا
 کان او سپین بزیری ہم دینے ہے! هغوی ہم ژوند تہ تقدس اودرناوی پہ سترگہ کتے۔ او
 پہ کوم اور کتے چہ ددوی خیل ژوند تیر کرب دے پہ هغه دخیل کشا کول نہ سوزوے۔ هغوی
 تہ ددغہ شان دینے اوروغہ لارہ بنودنہ کولے۔ اود شرفا دنہ ہے پہ امان ساکت۔ دشاعر پہ
 خیال د ژوند سکون ادا نام زموږ دخیل لاس او فکر نیچہ ده۔ کہ مونزہ چرسا غواړونو د احوالو
 هم شواړو که غواړونو د دے نہ خان محرومہ کولے مه شو۔

هر غوک چہ پہ ژوند بکے خہ داسے کار او کوی چہ هغه داسی وی د معاشرا د تعمیر او
 ارتقاء دپاره سودمند وی پہ ژوند بکے د تعمیری انقلاب ذریعہ وی اود معاشرق خیر
 بنیگر باعش گوئیدے وی نو داسے افراد داسی ژوند حاصل کړي او هغه اوبه او غنچنی کو
 چہ آب حیات بلے شی۔ شاعر چہ هر که خان پہ دغه مقام ولاړ او دینی نو هغه هم خان دغه
 دے نہ یو حساب کړی۔ او چہ کوم منظر او کیفیت پہ داسے حال بکے د هغه د وپاندے وی هغه
 خہ دارنگه وی۔

زما احساسات ویل

آب حیات دغہ وی

د دے تلاؤنه داسا چاپیره

شے ہیرازہ او کے

ہرک یوک متہ

دے خیلانے د انگور ختے

دھرک ٹانگے نہ

ما زوہنت و

د شاتو مجین

دھرک پانچک سرہ

خوا کئے

د انگور کٹوچے

وہک وہک چے راتلے

د تلوٹا ہات

چہ ما نزدک بہ شوئے

پرک بہ وے

دم بہ شوئے

د وریہ عکس درنرا بہ داسے پرق کولو

لکے د زروکتوری د نمر نراتہ بریبی

د فلتہ بیا دے خیل ہفے آئیدیل تہ اورسی چہ دے پہ تول نغم کئے دیوخیالی تصویر

پہ شکل کئے بیابا تکرار کرک دے - دغہ خیالی تصور دا اکاٹجیم صورت شی بہ یو کردان

کشتی کئے ددو خوالہ ناشی - دے ہم ورسرہ دغہ کشتی تہ اوخیشی ادھفہ معشوق چہ

دے ساد وصال طالب او آزد مند وی - دے تہ یوہ داسے نغمہ شروع کری چہ منہ د ژوند

پہ حقانقرا و اسرار و رموز پوہہ کری دغہ نغمہ د خوشحال بابا یو غزل دے چہ یوشیادو

ہفہ شان لہ خپلہ پارہ ب وکیلہ ب ببارہ

رہ خوشحال چہ میگاہ دم یگانہ یم لا ترا دوسہ

زما خیال دے چہ دانظم کہ پیرا د دنیا پہ کومے ترقی یافتہ ڈبہ بجے یکے شوہا و سہ
 دا ادب پہ دنیا بجے پہ ورتہ عالی شہرت حاصل شوہا و سہ - اوولتہ دا حال دے چہ
 پہ پستو بجے ددے نظم پہ ورمی حل شائع کید و پہ نولس کالہ تیرید و ہم ددے افادیت
 او ادبی بنگلہ لہا حیث خیال نہ دے کوہا و سہ

زہا پالو و ہم قدر پچا زدہ

پہ اور او سوزہ دا تورہ قلمونہ

سامی شاعین

پرواز

خوبہ آشنا !

دزیرگی سرہ ! بنائستہ دلبرہ !!! ،

مینہ ستا

ہفتہ وخت زما سرہ ملکرے شولہ -

چہ پہ ڈوندون کینے

خہ فکرونہ وسوسے نہ وے ،

پہ بے فکری و مہ روان

زہ ڈوندون پہ سفر -

نہ ے خہ غم وو .

نہ خہ درد

نہ دتکلیف نہ خبر ،

بس ڈوندون پہ مزوسروم

خان آزاد ے گنرو -

وے ے

تل عمر دا ڈوندون بہ پہ دے بور تیرینی ،

دا بے فکری

دغہ مزے بہ وی ہم دا بے مدام -

نہ پہ سیالی کینے بہ یو کام دچانہ وروستوشمہ ،

نہ بہ دچا گو تہ زما پلوشو پورتہ چرے .

زہ پد دے فکر

پد دے خیال

دے تصور کینے ومہ

چہ دژوندون نیلی پہ وړاندے حرکت شروع کړي

د ژوند حرکت

زما مینه !

راته گوانه اېناسته محبوبه !!

ته د خوبونو په دنیا کینے

شے مگرے زما .

چرته د بوتلمه

د کوم ځای نه تر کومه لاهم

لا پروای وه تر دے حده

چہ په وینه به ما .

ذمه واری نه پیژنده نه ترے خبر ومه زه

د بے پروای وختوندا

لکه سرپه چہ وی خوب وړے

یا په تال زنگیری .

زما محبوبه !

راته گوانه اېناسته دلبره !!

یا وی په داسے باغ ورکړ

چہ په هر لوري پکینے .

گلونه گل وی

رنگارنگ مرغی سندرے وای .

سروے قطار قطار ولاہے درودونو پہ خوا -

دسرباد ورلہ نرئی نرئی تھائی ورکوی -

اوبہ روانے غل غل

پہ دے جوہ بھیری -

چہ ہسے نہ ٹوک پہ ہنگالوئے درفتار پوہہ شی -

چہ پرے دیاسہ د و ب من خوشبو یو وکے ہوا -

کلہ تیریری پرے وپے وپے چھے جوہ وی -

نوداسے ہنگاری

لکے وی ٹوک نازنینہ اودہ -

ساہے بے خودہ شان وجود لہ حرکت ورکوی

داوی دھان نہ بے خبرہ

پہ خوب خوب اودہ وی -

او دژوندون چھے پہ واس واس پہ چل جوہ تیریری -

سپرے راغلے وی

دباغ پہ ہرہ اونہ باندے -

غمونو کدہ چرتہ کپے

پہ بل لور وی تلی -

ما ویل

زکۂ بہ ہمیشہ پہ داسے خوب اودہ یم -

دے خبری پہ تھال بہ یا

داسے زنگین مہ تل -

یا بہ دژوند پہ دغہ باغ وی

پسرے دغہ شان -

سر پہ ملکشت بہیمہ دغلتہ کینے حآن لہ مدام دکشمکش لری

دزہگی سرہ!

راتہ مکرانہ اپنا ستہ دلبرہ !!

دے افسوس!

چہ دغہ دور بس دغوب لیدہ وو۔

یا خولمے دے دژوندون

راخا او تیرے شولے۔

ماچہ پہ دوئی پیسہ بہیرتہ مخ ورواپو لو

نو دما بنام پہ توبہ میے

سترگمے بننے شولے

تورے تیارے را خوریدے

دباغ پہ سیمہ باندے۔

دھوے اونے تہ رو رو تورہ بلا جو پیدہ۔

سروے ہم داسے بنکاریدے

لکہ پیریان وی ولاہ۔

زما دلارے بند و لو بند بنائے کرے

ہریو توں بوقی راتہ حآن کُنے

تور بو جوہ وو

ہرہ بنکالو

راتہ بنکالو دچہار بنکاریدہ۔

اوبہ روانے دے

خو رودونہ وو دریاب بنکاریدو۔

لکھ چہ وو

تور و تیر و ورلہ وسعت ورکھے ۔

نہ ے سکودر معلومیدو

نہ د پایاؤ پتہ وہ ۔

نہ راتہ خان د دریا بنونو لاہوزن بنکاریدو ۔

طوفانے

بنکلی دلبرہ !

پہ ما کرانہ !! بناسستہ محبوبہ !! ،

دغہ تور تم، تور ے تیرے

پہ مخہ لا زیاتیر ہی ۔

چہ د قیل پہ لور ے اوکتل

برینبنا غوند ے شوہ ۔

پاس پہ آسمان باند ے ورچے

خیل شادر غور وود ۔

پکینے ہرخوا

د طوفانوں علائے بنکاریدے ۔

ما دیوے لکھے برینبنا تہ

فائدہ واغیستد ۔

دخیل لارے پہ تکل کجے

قدم پور تہ شو ۔

رود نہ راتیر شرم

خو آسمان راتہ غمے اونیوؤ ۔

دباغ نہ ہم

را پیے چغہ شوئے
 "پہ کومہ بہ ہے"
 اوس دے نہ رُود تبتید و شتہ دے
 نہ سورے دسر
 نہ دطوفان باد و باران نہ
 بہ امان اوموے
 نہ بہ و ستر گے
 پہ تور تم کینے درتہ لارا و بنائی!
 ماویل دا جوہے زماٹوک
 نیک خواہمان پیدا شو
 اذگو بندے مالہ دھل خول ھئے امان را کوں
 شومد راستون پیے
 زربہ شو پہ درزید وے ھے
 لک چہ شی دچا عاشق دم عشق پہ پیدو
 خو پوہد نہ و م
 چہ وہ داتشہ تہقالہ دباغ
 د او نو پانہوے
 پہ ما پیے تالی و ھے
 دے دینو دچغاچم آوان و
 نورخہ نہ و
 ھان تہ حیران شوم
 ھان تہ فکر غوندے یورمہ زک
 ما ویل نیشہ پہ دنیا کینے

زما ہیچ ٹوک نشہ ۔

حان لہ راغلے یم

یوائے پہ سفر بہ خمہ ۔

تورے تیارے وی

کہ طوفان وی

کہ سینی کہ دلی ،

زہ بہ دھرختہ پہ سراخلہ

پہ وپاندے بہ خم ۔

دچا دلاس پہ خیال

کہ پاتے شوم نوپاتے بہ شم ۔

ٹوک بہ زما سرہ

ترکویے پورے مرستہ کوی ؟ ۔

دا دژوندون دپرچہ تگ منزل

پہ سر دے زما ۔

زما پہ وپاندے

دیرے گرانے مرحلے دی پرتے ۔

تورے تیرے دی

کہ طوفان

کہ نظر کار نہ کوی ۔

دناشنایی دتربنی

کہ راہمانہ لرم ۔

زہ دیقین پہ نیلی سور بہ شم

پہ وپاندے بہ خم ۔

اود اُمید مشال

بہ لارے کڑی رنژاد مجھ -

ماپہ خیل فکر کینے

دورانہ ٹگ بنا کولہ -

اود سفر دیلتانہ تہ ے لا

ملا ترلہ -

وریجے رو رو کوریدے

آسمان پرے مج پتھو -

طوفان پہ اونو ماتو باندے

لاس پورے کرو -

شغایچرقا

شور و شغب

زماپہ غوبو و راتلو -

شخ بہ شو.....

ہلتہ

غبتہ اونہ

چرق راماتہ بہ شوع -

غر بہ شو.....

دلہ

غارے غرونہ بہ را اور غریدل -

پاس پہ آسمان باندے

دقہر فرہیتے بہ کلہ -

خیلہ مہوند کپہ را بنکارہ

لکه د تورے پہ شان ۔

د برق سرہ بیکہ

لہ افق نہ ترافق بہ لاپہ ..

تا بہ ویل

لکه چہ تورے وریچہ اور واغیتو ۔

یا پہ میدان د سربازانو

سربازی شروع شوے ۔

د شاه زلمو د تور و تندر

پہ د بنمن غورزیږی ۔

یا وی کمند

د سمند سورے پہ خصم اچوی ۔

یا وی د اور غشتی

پړاؤ پرے د دشمن سوزوی ..

یا تو غندے

د مخالف مورچے ته ځان رسوی ۔

سره و بریښه

په آسمان کېږي به غوغا جوړه شوه ۔

ټسا کرېسا

ټقا پرېقا

الا گولۍ جوړه وه ۔

لکه چہ تو پښه شینان سره شی

گولۍ وروی ۔

په د بمرنو په چاودلو

ابادی نریدی ۔

یا الوتکے پہ بنارونو

ایتم بم غورزوی ۔

ماہ دکر سسرہ

پہ غوب کتے کو تے کیب سو لے ۔

لکہ اذان دسواعق

چہ وی مرگے رادرے ۔

یا ہسے نہ

دا د غوبونو لے پردے خیرے کری ۔

پلے خائے ولا رومہ

طوفان رانہ چاپیر وو ہسے ۔

لکہ وی ول دسمندر دیباب

کشتی نیولے ۔

چاپیرہ پورلی

دوتلو خہ امکان لے نہ وی ۔

خان تہ حیران وم

خان تہ فکر شان اختہ ومہ ۔

پہ دے کتے غرشو!

لہ دے خایہ سیلئی وا غیستمہ ۔

لکہ پولئی دکاریزو ومہ

پہ مخہ تلمہ ۔

دپنبو اختیارے وو

پہ لاس کتے دطوفان درغل ۔

مجال ے نہ دو

چہ بہ یو قدم رو شوے ومہ .

پہ مخہ ز غایتہ

پہ منہ و منہ و سر و مہ زک .

تا بہ ویل

جوہ پہ تور تم کینے راتہ لار نہ کارہ شوہ .

یا ے پہ دے تورہ ییارہ کینے

راہنا اولیدو .

خونہ !

دانہ وہ !!

د آسمان بریننا تور دے حدہ وہ .

لکہ زرگونہ مثالونہ

بلوی مرقہ کوی .

قدم قدم بہ ے

درے پہ رنزا باندہ - لیدو .

پہ مخہ تلمہ

ما پہ شا باندے کتے نہ شو .

او پہ آسمان کینے

تندرونو ییارہ کولو .

تورے ورچے

حائے پہ حائے وے خریری خریری .

لکہ چہ وی ایستہ بہونہ

پہ صحرایہ شوی ۔

خاشکی را کینے شولو

باران شولو

شبیہ جو رہ شوه ۔

ماوے جوہ وینے دی

راتوئی شوے

پہ زمکہ باندے !

یا جوہ دیغلو وربلوہ

میرا تیری کئے !

د اوہنکو دندے

اوس پہ سترگو کئے تیکاؤ نہ نیسی ۔

باران پہ داسے ترو رائے

چہ اندازے نہ وو ۔

بس یوہ دارہ وہ دزمکے

د آسمان وہ بلہ ۔

د سیلاب پہ سر

د زہکی سرہ !

پہ ماہر انہ ، زماخوبہ آشنا ۔

دنوٹ لھوفان شوٹے جوہ

زمکہ غرقا بہ شولہ ۔

زہے پہ سر باندے روان

لکہ خسنے و مہ ۔

چہ لہ کوم لوری بہ چپہ شوه

پہ ہنغ بہ تلمہ - -

دھرے چلے دخنرو سرہ

مل شومہ زہ -

خو ہر خسنرے ے دخان ہنغ

بیزار اولیدو -

نہ ے منزل

نہ ے مقصد

نہ ے سفر خہ تکل -

چیو اغیستہ دم

روان و مہ

پہ ہنغ تلمہ -

کلہ بہ سرتہ شومہ پورتہ

کلہ ھوب بہ شومہ -

وختونہ تیر شولو

د غارے پہ تکل کجے زما -

خو غارہ نوم وو ہسے پاتے

نور درک ے نہ دو -

خہ خپرہ یکہ شان

دورایہ را بنکارہ بہ شولہ -

ما بہ ویل

دادے جوہ را غلمہ

بس او ختمہ -

زما دواہو تکلیفونو

سر شو خلاص دغہ دے ..

دغہ دے را غلمہ

بس اوس بہ پہ آرام شمع زہ ..

پہ دغہ طمع بہ

چپو کینے پہ خرپوسو شومہ ..

کلہ لامبو

کلہ گدو

کلہ لاهوبہ تلبہ ..

پہ دیر کروں چہ بہ نزدے شومہ

ترہغہ حایہ ..

نو ہیچ بہ نہ وو

دسیلاب دسر حگونہ بہ وو ..

آسمان لا تور وو

لا ورپچہ پہ هر نور دے نورے ..

لا د امید ستوری

زما گئے وو

مچ پیت کرے ..

زہ چہ بہ ستہے شوم

لاہوبہ شوم دچل پہ مچ ..

خان تہ بہ دغہ وخت

ے چیل ہغہ تیر وار یا دوو ..

ہغہ مزے

ہغہ کلکشت

انہو بولے ژوندون ۔

چہ نہ خو زیار وو

نہ کروں

نہ انقلاب وو پیکنے ۔

نہ ے د مینے محبت سرہ خہ کار لرلو ۔

نہ پہ پراؤ دژوند

دچا پہ انتظار و مہ زہ ۔

نہ ے شوک داسے وو پہ خیال

چہ لاس تر لاسہ زما ۔

دوے دما سرہ ملگرے

دژوندون پہ سفر ۔

سے یمہ وو زہک شوی

نہ وہ خیر نیولے ۔

نہ ے دستر نو پہ ککو کبے تمنا وہ دچا ۔

نہ ے پہ زیمو کبے سرخی

دشوگیر و نخبہ وہ ۔

نہ پہ بنرو جرگے داوینکو

د رخصت پہ طمع ۔

نہ ے پہ مخ باندے زردی دیلتانہ نوره وہ ۔

دستر کو توره !

پہ ماگرانہ !!

زما خودہ آشنا !!!

نوہرے تت شانے تصویر

لکھ چہ ستا دبشر۔

دخیال موہومہ دنیا گئی کینے

ورائید و جو پید و۔

پہ دا سے جو پ

لکھ تیر و کینے چہ دچا مخہ تہ۔

بے شانہ زر زر

د تو ر تم گئے تیرے جو پیدی۔

دا دچا عکس وو

پہ ما چہ دا سے خوب لگید و۔

ما ویل دا گئے زما دبل ژوندون یادونہ۔

زما تر مخہ مخہ کیری

جو پے نورخہ نہ دی۔

دغہ تصویر دے

دھغو تیر و یادونو مرکز۔

چہ دھغ دابتدا نہ

انتہا پورے وو۔

زما نہ ہیہ دی

ماتہ یاد نہ دی

چہ کلہ وو دا۔

ہغہ تاریخ

ازمانہ ئے اوس تہا کلا نہ شم۔

نودا سے بنکاری

ہغہ بنکی بنائستہ وختونہ۔

هغه ڪيٽي جو انسان دٻل پيه ويٺو

نه ٿو ڪيڏو ..

هغه ڪيٽي مينه وه

خلوص وو

محبت دڙوونو ..

هغه ڪيٽي جو تڙبله

دڙو وو

نزدڪيت دڙوونو ..

هلته ڪيٽي

نه ٿو غلام غلام نه بيٺاري داسه وه ..

نه به يو بل ته

فورديدو ته ڇا ڪوهي ڪنستل ..

مينه وه مينه

داخلاص پيه جامه پيٽه مينه ..

دا لباسي او مطلبی شان اشتياقي خونه وه ..

نو آخريو ٿي شوم

هان هان دا خود غرضي پيه خه وه ..

هر يو غوڻستل

ڇه ڊچيل هان تر ساحل اورسوي ..

ٽول وو ڊچل سرڪه مله

ڇله پيه مخه تلله ..

هغه ٿر وندون

او دے ٿر وندون ڪيٽي جو هم دا فرق وو ..

ہلتہ تیکاؤ دو

نوشمالی دے

دلہ زیار غموند -

ہلتہ راحت، ہلتہ آرام دو

لکہ خوب ووڑوندون -

دلہ کئے

چلے طوفانوں دھرچا پہ سروو -

ہلتہ غرض نہ دو

مطلب نہ دو

حاجت بہ نہ دو -

ہلتہ کئے مینہ دکا بس مینہ

بے غرضہ مینہ -

دلہ حاجت کری سرے لاندے

دینہو خاورے ئے کری -

دسری توب جامہ

پہ اور د ذلالت سستی

دلہ کئے

ورو د ورو دلا سے درپہ دروی ہیش -

دلہ کئے

مینہ ورو روی حساب ترینیم تہ واٹی -

دلہ دہل پہ سر قدم

دپریم تک نخبہ وی -

دلہ دہل دھولے نسرے

دسریدو سبب شی ۔

دلہ کئے خان دے

بس یو ڈلہ دے

خان خانے خُک دے ۔

مینہ بہ خُک

داسے ژوند کئے بے غرضہ راشی ۔

چہ دے ما دکور شوی و د اوږد پیه بدل ۔

کئے دسپی دارے مے چینگ

وی خوراک ته تیار ۔

دخیل پردی ترینخه

هیڅ کله تمیز نه کوی ۔

دخود غرضو په جزیره کئے

زما مینه !

راته کړانه ازما خوږه آشنا !!! ۔

دغه سبب وو

چہ تیر یاد راته تسکین راکوؤ ۔

خیالی تصویر ستا وو

مرکز د امیدونو زما ۔

په دغه ښور تلپه لاهو

خیلو خیالونو سره ۔

چہ به شوم سترپے

دژوندون نه به بیزاره شوم ۔

لږه چپ به راته

ستا تصوير په سراوښوؤ -

وے به ے راشد شه

هبت اوکړه

دا انعام اوگټه -

ما به وييل

داد ے در رسمه

ورچاق به شومه -

دهمت اس

او د اميد ملون ے به بيا شو ے زما -

دغه کړون

دا تلوسه

او دغه زيار و وچه زه -

ستړ ے ستومانه

د ساحل ترخوا وراور سيدم -

ورځ ے هم په توليد و شو ے

رنړاځي غوند ے شوه -

ثو رانړه ستوري

په آسمان کڼ ے رپيد ے ښکاره شول -

څه تور ے تور ے شان ے او ے

آبادي په زمکه -

لږه شان اخلا

ے دسترگو په ديدوان اوليده -

زړه ويل

دغہ دے را اور سیدو

خیر بہ شی اوس ،

دائے خواہش دو

پہ دے حائے کجے مودیرہ اونیوے ۔

خواہ ساحل نہ

ورتہ دا چل کے کور بکارہ شو ۔

ویلے

دلہ بہ شو پاتے

دا وطن بہ بنہ وی ۔

دے نہ اپلہ

لاخہ کوو

چہ ویراندے بہ خو ۔

نورے سختی

عبث پہ خان باندے زغلے نہ شو

ما ویل

دلہ کہ ایسار شو

”وصال“ پاتے بہ شی ۔

کہ دے ککوپے اوبہ کیپی

خوپہ ویراندے بہ خو ۔

ہے منزل

ہے مقصد تہ

رسیدل بہ بنہ وی ۔

چہ پہ تکلے داوتلی

مونڊ روان يو پسے •

مونڊ لا اختہ وو

يو تو بلہ مونڱار کولو •

چہ د اميد رنڊامو

بيا مخہ رويانہ کرلہ •

غوبڊ کا آشنا!

د زپڳي سره !!

تل خوشحالہ اوڀرے •

غيبی آواز

لکھ چہ ستا

زما پھ غوبڊ ورڱہ •

ڄان ۽ سنبال کرلو

پيغام تہ ۽ ستا غوبڊ اوڀيوڙ •

ستا پھ رضا

د زپڳي رضا وه

دے ہم غلے شولو •

دغہ پيغام

زما دپارہ دڙ وندون سبب وو •

ستا فيصل تہ وو مونڊ دواڀہ

پھ سرسترمگورضا •

پيغام

زپڳيہ صبر شہ قرار اوڀيسہ •

تا تہ لا وړاندے منزلونہ دي ڀير •

تہ چہ دادلتہ ساہ نیولے شولے -
 وایہ راتلونکے پورئی تھہ بہ واقے؟ -
 اے دھاتر دتلوسو زہکیہ
 تہ ورتہ دلتہ پنے خول غواہے؟ ،
 دلتہ کھ پریوتے نوپاتے بہ شے ،
 بیا بہ د نوم پہ خولہ ہم وانخلی توک
 پروت بہے اوچ بہ شے اوخاڑ بہ شے
 یا بہ خوراک شے دکب و مینو کو
 نہ بہ د نوم نہ بہ نشان پاتے شی
 دزمانے دباد خسرے بہ شے
 نو دا انجام پہ تاپیرزوے نہ دے
 حکم زاری درتہ کوم چہ ہلہ !!
 دوہاندے تگ پہ تکل لار او نیسہ
 دخیل منزل پہ نور روان شہ درومہ
 زہکیہ صبر شہ قرار او نیسہ
 تاتہ لاوہاندے منزونہ دی ویر
 ثومرہ ثوبدہ نغمہ وہ
 ثومرہ بنہ پیغام وو دژوند
 زہکے رازوندے شو
 آبادی پلہ لار او نیوہ ،
 پہ آبادی کینے کالبوتونہ
 سرکردان بنکارہ شو -
 خہ تور تور سویری

بنیادم وو خودیخوا روان -

خه ئے پہ خوله کئے

خه پہ لاس کئے

خه پہ سرنیولی -

دچا پہ بنوبدو کار نہ لری

پہ محنه زغلی -

زه حیرانیا غوندے اغیستے

دار خطا دم روان -

کاواک کاواک ہے

دیو بل خولے تہ کتل او تلمہ -

ما ویل داخه دی

دا خلق پہ خه کار اختہ دی ؟

پہ تورہ شپہ کوی خیل

کہ پہ بیکار اختہ دی ؟

مکوته پہ خوله و مه

مکواب د حیرانیا ئے نہ وو -

خو اخر پوئی شومہ

چہ ورخ دلته کئے شپہ تہ وائی -

چہ ورخ ئے نوم دے

هغه وخت چرے راغله نہ دے -

نہ رنراقی دکھ نہ زیاتہ

چا لیدے چوتہ -

دے تربدی کئے

دوئی ہمیش ہم خان ہم بل غلوی -

دیو پہ آسانہ

یو پہ بل ورغور زوے شی دوئی ،

دلستہ ددوئی ہمہ گزراں

دیت پتوئے لوبہ ۔

دلستہ ددوئی پہ لاس بہ

ہیچ کلہ چراغ نہ دینے ۔

دشہ عمل ددوئی

پہ نوم "سیاست" یاد دینی -

خیلہ د ترکہ کینے ہر سرے

پہ دے عمل اوسینہ ۔

داسیاست

سحر جادو یا کوڑکری خونہ دہ -

وے دامونہ ئے پہ ہر لوری خوار پراتہ دی

عہوی کردار

زما محبوبہ !

پہ ماگرا نہ اپنا ستہ دلبرہ !! -

جرگے جرگے وے

گنگوسی وو غوسکار نے ہم دے -

خہ فریبونہ

خہ چل ول

خہ شاطری غوندے وہ -

ہریوسرہ لکہ ترکانہ

حٰن تہ ترینج دھلہ -

دُمہ راغلے پہ دے طمع

چہ آرام بہ اوکرم -

دل تہ دمہ بہ شمع

قرار بہ شمع

تیکاؤ بہ شمع -

شوگ بہ زما دستری زپہ

داستان پہ غوبو و اوری -

دسوی زپہ

سوے نارے

بہ ے خہ حائے اونسی -

خہ تسلی

خہ داہگیر نہ

بہ لہ چاروموسم -

شوگ بہ زما

پہ خون زپہ

دینے پاہے کیب دی -

خونہ دانہ وک

دل تہ ہر خہ اپوتہ غوندے وو -

دل تہ کینے ہریو بہ کتل راتہ

پہ وازو سترگو

زما پیوس لہ خواب

یوہ خبرہ نہ وک

دھرسری ستر کے کبڑے دے

دغرض پہ سیہ -

پہ بوسو شوینہو

بوٹ کوئی بہ تیریدو ے پخوا -

چانہ وٹیل چہ مسافر دے

خہ پیوس بہ کوی -

زہ دھغوی

دغے سلوک

خہ سرگردانہ کرمہ -

دبیدیا پہ لور

زما مینہ !

راتہ گرانہ ذریعہ سرہ آشنا !! -

فکر ے اوکرو

راشہ تہنتہ

ہسے نہ چہ گیر شہ -

پہ شامے اونہ کتل

مندہ ے کپہ مندہ ے کپہ -

پہ تہند کونو

پہ تیلو

پہ کوسو

لارے اوکپہ -

لکہ دہنکار دسوئے

واروپار خطا ود لہ ما ،

راہے وردستو

دتا زبانو با دگولونہ نہ دو ۔

پہ مخہ ز غائبتمہ

خہ حائے دپتیدوے نہ دو ۔

لہ صرہ لورہ

دبنکاریا تو غلبہ جو پورہ وک ۔

"دخہ دے !

درغہ !!

رانیسیئے !!

نارے بختل ۔

مطلب ہے دا وو

چہ لاتیز شی

پہنے پہ سرکری زغلی ۔

چہ پستہ

پہ دغہ لارے

چرے بیا رائے شی ۔

پہنے ے تنراکے

حلق ے اوچ

پہ شونہو پار وو ولاہ ۔

پہ داسے حال کہنے

تریو خوشے بیدیا اورسیدم ۔

سترے ستومانہ

دیو بوقی لاندے پریوتہ ۔

بیا دارام پہ خیال ے

چہ چہ دہتہ اووہلہ ،

خہ خوبوئے غوندے شوم

سترے شوئے پتہ زما -

پہ خان پوئی نہ شوم

دیو بد جہان پہ سیل لارمہ .

نوے جہان

دینکلو بنطیہ !

راتہ مکرانہ !!

بنائستہ دلبرہ !!!

دایو جہان وو

چہ د خوب زہکی قوار وو پکینے .

بنکلی کلونہ

غریہ سم وو پہ هر لور گل شوی -

نرئی هوا کینے

د سپری خوب ے و بے خوریدے -

پینے اوبہ دلستہ دا و بنکونہ رنہ بکاریدے -

پاس پہ هوا بہ وو

د زانہ و قطارونہ روان .

لانداے پہ چنہ کینے

پینے بٹے ہکے ہکے غری

خرو لوٹمانکے پہ اوبو راتپہ کرے خیل -

لکوی جونہ خورے زلفے سینگارونہ کوی -

غرونه تک شنه وو

آبشارونه ئے خور کو جو رول -

برک افشانی ئے دبیر ازہ دنگو اونو نہ وہ -

پکنے روان وم

پہ پیچموکین یچونو ختم -

چرتہ انگور بہ تاو راتاؤ چتر پہ اونو باندے -

چرتہ خیلا نگرے بہ د اونو نہ رازو پندے وے -

زمکہ گل گل

کوہ پہ خولہ پہ تماستہ بہ شومہ -

بنائستہ مرغوبہ پہ ہر بناخ باندے سرور غر وو -

د آبشارونو د نفوسرے ئے

سازیر کرے -

چرتہ طاوس بہ کھیدو

چرتہ کبک سفید و -

چرتہ کبلی

چرتہ ہوسئی بہ مخ راوہو نو -

وہاندے بہ راغل خیل میلہ تہ

ہرکلی دیارہ -

بیابانہ منداہ پہ توپونو

پہ دوچکو شولے -

پہ یو طرف بہ ئے مخہ او بیوہ

پہ تیبتہ بہ تل -

لکہ ماشوم چہ دخیل کور عزیز میلہ ادوینی

نہ ایسا رہی

کورتہ زغلی دخیل دیارہ -

زک دم روان

نہ دم خبرچہ پہ کوم لوری حمہ -

پسینے کوترے راہنا

زما پیہ وراستہ تلے -

شہ خوشحالی غوندے پہ زک راوریدلہ زما -

نہ پوہیدم

نہ پرے خبر

چہ دا احساس دشہ وو -

خو دومرہ وہ

چہ دازرے ناقلارہ غوندے وو -

لکہ چہ شوک دید او ب دے مسافرئی لہ پسہ -

وی راستون شوے

ترخیل کورہ وی نزدے راغلے -

اوہرہ گتہ

ہر یوکانہ ورتہ خیل بنکاریں بی -

ہر یو پیچوے

ہر یو ترخ ورتہ اشنا اشنا وی -

دہریو بوتی ہرہ خانکہ لے لمن بنکوی -

دماشومانو باغ

زما مینہ !

زما مینہ !!

بنائستہ دلبرہ !!! -

تلمہ روان و مہ پہ مخہ

نو ہر خواہے کتل -

دے ہنگو ہنگو نندار و سرکہ

مشغول و مہ زک -

پہ نامعلومہ خیال

زہر گے دو پہ تو پونو زما -

دخوشحالی نہ

پہ جامو خیلو کینے نہ خائیدم -

زما دوراندے تللو لار

پہ دا سے باغ تیریدہ -

چہ دشاعر دخیال زرگونہ پیرلی شہ ترے خار -

کہ دبنائست مثالے واپہ

"جنت بہ وی نو!!" -

تہولی تہولی دماشومانو

پہ دے باغ دنہ -

پہ لوبو سر و

ددوئی لوبے وے دینے لوبے -

بنائستہ محونہ

ہنگو لوبے

پاکے ساکے جاے -

ددوئی دختہ

ہم پہ باغ کینے دو ژوندون راغلا -

لکه آسمان چہ

پہ ورو ستورو بنائستہ بنکارییدی -

یا پہ کلونو یونو خوابل خوا لولکئی الوزی -

داسے ددوئی لہ برکتہ

دغہ ھائے وو ودان -

نہ وُو ددوئی پالو

پرو جنبونہ خبر -

نہ دوران کارو

شرپسندو

پہ دیرہ لوسیدل ،

دوئی چہ زہ اولیدم

پہ منہہ زما خوالہ راغلہ .

دمرجبا اوھرکلی نغمے

ددوئی پہ ژبہ -

بنکلی کلونہ

دکلونو لاس کینے

کل بنکارییدل -

ھریو غوبتل

چہ دخیل موئی غنچہ ماتہ را کپی -

پہ خوشحالی وو شوک پہ منہہ رانہ محکینے روان

چا دم دکوتے نہ نیولے

شوک ے خوا کینے تللو -

چا پت پتو نہیے

چا کبری

چا غوبے کو لو۔

مخاچہ داکہ کجے

چا باگہ مندرے کو لو۔

پہ او موخنو بہ تے

پیغام د محبت خورو۔

پہ دے سندره بہ تے

مگرو تہ دعوت ورکوؤ۔

سندره

راشہ کاکي جانے

چہ مونہ توتے مسخرے کوؤ

دواہہ لاسہ درکرو

سره باگہ مندرے کوؤ

راشہ د بناستہ ژوندن دلو بے تیارے کوؤ

دے سپینہ سپوبہ می کینے مونہ دستور تدارکوؤ

کلہ خراؤنہ پکینے چغے چغارے کوؤ

کلہ ددوؤ سترگو پہ زبانی قلا رے کوؤ

راشہ کاکي جانے

چہ مونہ توتے مسخرے کوؤ

راشہ چہ سپوبہ می زمونہ پہ لوبو کینے خان سیالہ کپی

راشہ چہ دستور ابی ہم خان میرغوالہ کپی

راشہ چہ داستوری واہہ گوری خان خوشحالہ کپی

راشہ چہ انگلی زمونہ پہ شور پیے تقالہ کپی

راشہ کاکی جانے

چہ مونہ توتے سخرے کوؤ

گورہ دادینا زمونہ ٹومرہ بنکے بنکے دہ

گورہ د آسمان ناوے پہ سہل چہ راوتلے دہ

گورہ گدیونکے زہرا ٹومرہ بنکتہ تلے دہ

گورہ اوومہ خورچہ تے کوھی تہ غوریدلے

رشہ کاکی جانے

چہ توتے سخرے کوؤ

لرے سیند بھینے اوبہ خہ خوبہ شرپا کوی

ہریو لورتہ گورہ اورکی دی چہ پرتا کوی

غورے پیشوکان پہ بلوکاندی سپی چیا کوی

گورہ غرہ پہ سرکینے لمے مونہ پورے خدا کوی

راشہ کاکی جانے - چہ مونہ توتے سخرے کوؤ

دواہ لاسہ و رکھو سر بآگہ مندرے کوؤ

دوئی دچیل باغ

دھر روش پہ ماسیلونہ کول -

زکۂ ہم ددوئی پہ خوبئی تلمہ

پہ ہر خواے کتل -

ددوئی رضا زما رضا وہ

وم خوشحالہ پہ دے -

دپاکو لو بوئے ما حان جدا کوئے نہ شو -

دلہ تعیر دزمانے

پہ داسے جوہو و روان -

چہ دانسان انسانیت پکینے کُلا موندلہ ۔

بنکلی محبوبہ !

پہ ماگوانہ ! دزک سرک آشنا !! ۔

ماوے افسوس

چہ ہم پہ داسے بنکلی باغ کینے زمون ۔

دماشو مانو تربیت

دژوندانہ کیدے ۔

یرک هغوئ هم

چا دروغ لارپہ لارپوهه کړے ۔

دهغوئ وړاندے شرتندت او فسادونه نه وے ۔

که هغوئ هم چرے دینے پہ مکتب دننه ۔

د ورورولئ او محبت درسونه واغیستے ۔

د ترک تربور د نوم نه

داسے چہ نفرت ے نه وے ۔

دا خوب متیائے شوعے توبنه

دانسانی ورورولئ ۔

مون کینے به هم

انسانیت وے

خیل جوهر لیدے ۔

د زلمو وطن

د بنکلو بنکلیه !

راته موانه !!

تل خوشحالہ او سے !!! ۔

فکرے اوکرو

چہ زہ یہ دلتہ نورخہ تہ ایسار۔

مادیل

دازما مقام دیکاو ی خونہ دے۔

گورمہ حم

چہ لا ددے نہ مخکنے خہ بہ راجی۔

تلمہ روان وم

وو هغوی زما همغاری روان۔

زک ورسره

دزلیتوب تریو لے اورسیدم۔

زما نظر کینے

رو یہ رودلتہ وسعت را تلو۔

دلتہ ژوندون

دماشومتوب یہ باغ کینے نہ وو ایسار۔

پہ ارادو

پہ تلوسو کینے

فراختیا وه مسے۔

چہ دفضا دا وسعتونہ

ورته تنگ بنکاریدل۔

دلتہ ژوندون

عمل

عمل دپر مخ تنگ وو۔ دوئی۔

مینہ وه

ژوند کښه

دگرمۍ د زلمیتوبه سره .

د هر زلمی دا وو ارمان

چه په ځای پاتې نه شو .

د زلمیتوب غوندې

د هر چا ارادې زلمی وې .

د غم خواش

څه دایه نه وو

چه بې لارې به شو .

دوی میږنی وو

خوئی ددوی

د شاه بسو همې وو .

نه ئې د ځان

او نه د بل سره بدې خوښه وه .

نه د بدې دلتې

د چا ذهن کښه

خیال راتلونکې .

دلته خلوص وو

محبت وو

ورورولی وه خوږه .

زما زمی او ځان ځانې

د چا په شانې نه وو

خیلو کارونو کښه به ئې هم

دھر چا خیر لہوؤ -

د بدل پہ کار باندے راتلو

کینے ے خہ عار نہ لیدو -

وطن ددوئی

د بنا سستہ زہونو پہ خیر وو ودان -

ھر خہ پکینے وو

نیمگرتیا پکینے لیدے نہ شوہ -

لائے دلا سہ پکینے

نوے اضافے کیدے -

ھغوی پہ کار باندے وو خوئی

پہ ودانسی مین وو -

چرے ے خان تہ دتکیل پراؤ تہاکل نہ وو -

دوئی معاران وو

د تعمیر خہ انتہا ے نہ وک -

د آبادی سرک ے کار

بلہ سودا ے نہ وک -

ماچہ ددوئی دا ھر خہ اولیدہ

حیران غوندے شوم -

وے

ارمان دے

چہ دا ھے دنیا کئی زمونہ وے -

زمونہ روحو نہ

دا سے پا کو کالہونو نو کینے وے -

زبونہ زبونہ

ہم پہ دے جو رہے ضررہ پاک دے ..

موبنہ ہم داتے

دیوبند سرہ بنیگہے کرپے ..

بغض، حسد، او شر فساد

او دشمنی مونہ دے ..

چرے موبنہ ہم

داتے پہ راز دپر مخ تگ خبر دے ..

دوخت دقدر د قیمت نہ

ناخبرہ نہ دے ..

زلمی کارکنان اودھغوی وطن

زما میٹہ !

پہ ما گرانہ !!

زما خوبہ آشنا !!!

چہ داتے او دے

نو دوخت پہ قدر پوہہ شومہ ..

ماویل

وخت جو پہ لہو دے

خہ بہ اونہ وینے ..

مخکینے روان شوم

وے ے سیل ددے وطن کومہ ..

دومرہ آباد او بنائستہ

دومرہ ودان وطن دو -

چہ یو جہان کجے

پرتہ ہم

داسے بناست بہ نہ وی۔۔

پہ مخہ تلبہ

ما دھرے خوا سیلونہ کول۔۔

دژوند سفر کینے

منگری شاہ زلمی اولیدل۔

وطن ودان وو

کانپے بوچے ئے زلمے ہنکاریدو۔

ہریو زلمے پہ کار اختہ وو

لا پروا غوندے وو۔۔

ژوند ئے آزاد وو

پرچہ تگ وو

دیرغل نامہ وہ۔۔

پہ کار اختہ وو

دخیل کار سرہ ئے کار وو مدام۔

دژوند انہ پہ مقصد پوئے وو

ناخبرہ نہ وو۔

ژوندون ددوئی

تودے چینے ہسے غلئی وھلے۔۔

نیتونہ پاک

تندی رانہ کا

زہرونہ صفا وو ددوئی۔

دینے بوتے ۛ

پہ زہۛ کینے دو بنیوازه ولاپ -

دما شومتیا د باغ کلئی

پکینے دا حائے کل شومے -

لکہ دمشکو خوشبوئی ۛ

پہ صرلوری تلله -

د زلمو کردار

د زہکی سرہ !

راتہ مکرانہ !!

زما خوبکہ آشنا !!!

دوی زما دیں د زہۛ پہ مینہ

ہرکے اوکریو -

او پہ راتلوے ۛ

بے شانہ خوشحالیٰ بنکارہ کرے -

دم مسافر

دلوئے لارے راہروے ومہ زہۛ -

نودے ولن کینے

راتہ حان بے ملکہ نہ بنکاریدو -

ہریو بشرکہ آشنا د زمانوی زما -

مینہ، خلوص او محبت

دو پیرزویئہ د دوی -

ہرہ خبرکہ ۛ خوبکہ

لہ سریتوبہ دکہ -

یہ ہر عمل کئے گئے جیسا اور ناوے پیدائش

خند ہوس گئے

دڑوندوں کے جدا خونہ وو ۔

وئے پہ وخت

اوپہ موقع بہ گئے ہر کار کوہو ۔

دلستہ یو گئے

زلمیتوب دچاپہ عمر نہ وو ۔

دازلمیتوب وو

دڑوندوں اور عمل زلمیتوب ۔

ماویل

شاباش

آفرین دی وی پہ تاسو باندے ۔

تاسو زلمی پئی

دڑوندی اوسیدو حق ستاسو ۔

دنری چیل

غریہ سمہ مو سپرے راوستے ۔

دسحر باد گئے

پہ ہر نور باندے

وہ گئے نور وی ۔

تاسو دھان سر

پیغام

د محبت راوہے ،

تاسو پہ قدر

دخیل خان

ہم دانسان پوہییدی -

ارمان دے

ستاسوپہ قدم باندے

مونہ ہم شوے روان -

د مینے گدا

دسترگوں تور!

دزپکی سرے!!

بنائستہ دلبرے!!

د دے وینا سرے

هرخواستہ

نغمے خورے شوے

داسے نغمے

چہ جیات بخشنے وے

خوبے نغمے وے -

پکینے دژوند د عزائیں

ترائے خوریدے -

د دے نغمے سرے ژوندون

متحرک بنکاریدو -

او د سازونو سرے

داسے خہ آوانا راختو -

چہ هر یو تیکے تفسیر وو

دژوندون د گدا

جونو زلسو پہ یو آوان

دا ترانہ ویلہ .

”رقصِ تن در گردشے آرد خاکے را
 رقصِ جان برہم زند افلاک را
 ہلم و حکم از رقصِ جان آید بہ دست
 ہم زمین و آسمان آید بہ دست
 فرد ازوے صاحب ضرب کلیم
 ملت ازوے وارثِ ملکِ عظیم
 رقصِ جان آموختنِ کارے بود
 غیر حق را سوختنِ کارے بود
 نارِ نارِ حرص و غم سوزد جگر
 جان بہ رقصِ اندر نیاید اے پسر“

زلسواو جونو

دے ساز سرے رقصونہ کول ۔

دخہ شادوے سرے

زکۂ ہم پہ حان پوہہ نہ شوم ۔

پہ پور لکونو پور لکونو

چرتہ لرے لاپم ۔

خیلو رقصونو

دے دے نہ جدا کریمہ زکۂ

ہلہ پہ ساء شومہ

خہ سترے شوم

بے ساء شومہ زکۂ ۔

نورے درقص

دیور کونو طاقت پاتے نہ دو -

زکّہ و م ولاپ

تھو کائنات سر پہ گدھا دو راتہ -

دے پاس آسمان

اولاندے زمکے

پور کونہ خوہل -

ما ویل

بس -

دژوندون ارمان پورہ شو زما -

زمکہ آسمان بہ

اوس زما پہ اشار و کدی بی -

حمہ یو خواتہ

ددنیانہ بیل

بے غمہ کنینم -

وارے چل تیر کرو

اوس دنور و تماشہ کومہ -

دسپین بدیر و راغٹھائے

بشکلی دلبرہ !

راتہ گرانہ !!

بنائستہ محبوبہ !!!

زما وینانہ وہ

خبرہ دادیل دخولے وہ

نو پوہہ نہ یم
 چہ پہ نولہ دازما خٹکہ راغلہ •
 یا پہ فضا کینے
 پہ ہر خوا دا انگازے خورے وے -
 مٹکہ دھرچا آواز ونہ
 ماتہ خیل بنکاریدل -
 زما دسترگو مخکینے
 ما یو بل جہان اولیدو -
 چہ خاموشی وہ
 قرارے
 ہر خوا سکون وو پکینے -
 ہوائے غلے
 او رودونہ پہ دمہ وو روان -
 پہ ہرہ اونہ ئے
 د خوب خہ کیفیت شان خوروو ،
 سویری درانہ
 د نمر رنہائے د سپوہمئی ہسے وہ •
 ژوند چہ ہر خوا وو
 فو آرام دو
 تیکاوے وو پکینے •
 وو یو سپین بیدیرے
 مخانے ہر کلی تہ ولاہ -
 چہ ورتزدے شوم

ماسلام دہ ہرکے اوکریو ۔

یو۔۷ شیبے لہ ے

دینے غین کئے اونیومہ ۔

دیرہ بنائستہ بنکے بشرہ وہ

نورانی وجود وو ۔

چرتے ے رنگ دریا

خو کئے بنوسید لے نہ وو ۔

پہ حار قربان

مینہ اخلاص ے

ہرکے ے اوکریو ۔

لکہ دخصر پہ خیل ملک کئے

رہنما شوزما ،

ماتہ خبرے ے نوپے

دمعرفت کو لے ۔

پہ مخہ تللو

ورپے دیر پہ ادب وم روان ،

دبزمکانو دراغٹی ے

تماشے کو لے ۔

دیر مشران

سپین بیری خلو

یو کائے بل کائے ناست وو ،

دچاپکار یا پہ روزگار

ے خہ غرض نہ لرو ۔

نہ نے دچ پہ تک راتگ

تھے پابندی ایسے۔

دو بوداگان

دزمیتوب ارمان نے پاتے نہ دو ۔

ہرہ میرمن

اوہر سپے مہ خواہنکاریدو ۔

خوابہ درانہ دو

دعزت او برکت غونہی وے ۔

دبشرو نور

ددوی دزبہ دمغایی غاز دو ۔

دپیری عمرے

دخ بنایست وینکے نہ دو ۔

پہ خیل وطن کینے اوسیدل

دیوتا گانو پہ شان ۔

دمشورے بنودنے کارتہ نے

ملا ماتہ نہ وک ۔

دوی ہیشہ بہ

رونے لارتہ رہبری کولہ ۔

دژوندانہ نے

بس ہم دغہ مدعا پاتے وک ۔

زما خواخوہیہ !

غم شریکہ !!

با وفا لالیہ !!!

ما چہ دوئی اولیدل

دخیل وطن زاپہ رایاد شول

ویل ے

گورہ تخہ د زمکے داسمان فرق دے •

دلته دا واپہ مشران

دی پہ ربتیا مشران -

ہلتہ دشر او دفساد

واپہ بنیاد مشران -

ہلتہ واپہ د تربیتہ چہ محرومہ ساقی -

ہلتہ زلمی بے لارے کین ی چہ دچا پہ وجہ -

ہلتہ د طمع د لالچ د خود غرضی خبرے -

دچاد لاسہ چہ

خمیر کینے دھوپا گدییری -

چہ پہ پستہ کرشپہ خلہ

تل تو بگنئی زوتوی -

دشر فساد بو تے

پہ لاس کینے ئے بنیرازہ وی تل -

چہ د راتلونکی کھول پہ وپاندے

تل ازغی خوروی -

د کالکندو او کاریز ونہ

چہ وطن دکوی -

د غہ سپین بییری مشران

زما وطن کینے اوسی ۔

دغہ وطن زموںز وطن

جنت نشان وطن مو ۔

دوئی جہنم کرو

زموںز گول دے جہنم کینے اوسی ۔

ماویئل

دا سے بہ ہم اوشی

چہ پہ ہاغہ زمکہ ۔

بہ مشران

دوئی پہ شانے

مشران شی چرے ! ،

ہغوی بہ ہم

دچا پہ سر

دینے لاس را لاری ۔

ہلتہ ہغوی نہ

نود غرضی

لمع حرص بہ اوئی ؟ ۔

ہلتہ ہغوی

دیل دلار بہ ارمونہ نہ شی ؟ ۔

ہغوی بہ ہم

دیوبل پینے

پہ زولنو نہ تری ؟ ۔

ہلتہ بہ ہم

سُتران دے خیل مے غورہ کری ؟

یہ ویبریدیں دڑوندانہ بہ

کُشتران کری آن دے ؟

ہول کرپنگونہ !

حصارونہ

مصنوعی بندونہ ۔

چہ دوئی جوپر کری دی

تس تس بہ ءے کری

پنگ بہ ءے کری ؟

دمصنوعی خدایٹی پہ خائے بہ

انسانان شی چرے ۔

دنفس دکورہ بہ ءے لرے

”ایکوخان“ شی چرے ؟

ارمان دے ژوند بہ مو

ددوئی پہ لاس ودان شی چرے !

دلته ولاپومہ

فکرونو

اندیننو وپے وم ۔

پہ تہال د فکر زنگیدم

پہ حان خہ پوہہ نہ ءوم -

وہاندے منزل دژوندانہ

راتہ سراب ہنکاریدو ،

ئے انانیت، مغرور، نفس، منفی پینتو۔

د منزل پہ لور

د زپک سره !

راته مکرانه !!

ز ماخوږه اشنا !!!

خو ناخاپي ۽ ډیر دریسته

څه رنځا اولیده .

ما ویل دا جوپه ۽

دنمر د راختر رنځا ده .

فکر ۽ اوکړو

چه له دغه ځایه تگ دے پکار .

احساس زما

په بیرته تلل اوس ضروری او گنډل .

او د رنځا په سبب

زپه ۽ هم تادی جوړه کړه .

پوهه پر څه نۀ وُم

څېر نۀ وومۀ چه څه سبب دے .

څه ناقلاره غوندے شو

په رپیدو سرشو .

اول وو غل غل

بیارو روپه درزیدو سرشو.

د ترمینا کے هوسئ شانه

پر څه هیبت راغ .

اوتر اوتر شو

وار خطا سولو

یخنی اونیوؤ ،

ماویئل

خیر دی

داسریہ میرتون ولے شوی ۔

تاخو دا دومرہ جہان اولیدو

بے خود غوندے دے ۔

زہ خوشکمن وم

تہ جوہنہ ئے

تش کلبوت یم روان ۔

ہلتہ لہ خیل حاضرئ دے

خبرولمہ نہ ۔

دلہ پہ خہ دی

داجے خایہ لمغری شروع کرے ؟

خود دے بے وارا درزیدلو

نورے ہیٹ نہ ویل ۔

پوہہ پرے نہ ومہ

چہ کوم خواتہ

تکل دے ددک ۔

یہ دغہ دخت کینے ے

احساس رھنائی اوکپلہ ۔

راتہ ئے اوویئل چہ

مکورہ درنر اپلہ خہ ۔

خہ پہ ہٹکا، وہ توکل

پہ ہغہ لور شوم روان -

زہہ ناقلار دو

قدمونہ الول دو زما -

ماویئل داخہ اوشو

داخہ کشالہ پینبہ شوہ ! -

چہ ہر قدم اوچتیدو کجے سلامونہ کوی -

داسے شوک نیشہ

چہ دے راز باندے نوپوہہ کپی ما -

تلمہ روان ومہ

پہ سپکو قدمونو باندے -

ہریو قدم تہے

رنہا دوا دوا قدمہ راتلہ -

زما ہغہ پیلو

دتلوپہ ارادہ پوہہ وہ -

نوپوہہ ہیچ نہ وُم

چہ خہ خائے دے

داکوم مقام دے ؟ -

دلے دزپہ درزاوجہ آخرخہ کیدے شی ؟ -

ولے فضا وہ معطرہ

خوشحالی غوندے وہ *

وہ نورانی غوندے دنیا

ہر پلو نور وریدو -

د حوضِ حیات پہ غارِ

دینکلو بنکلیہ !

راتہ مکرانہ !!

د زپڑ سرہ زما !!!

تلمہ روان وُم

دیو حوضِ خوالہ اور سیدم -

رنہ ے اوبہ

لکہ داوینک

شین تلاؤ لرے -

چہ پہ خوب والی

اویخ والی دکوثر مے وے -

زما احساس راتہ ویل

آپ حیات دغہ دی -

د دے تلاؤ نہ وے چا پیرہ

شنے بنیرازہ وے -

هرے یو ے تہ

وے جیلانکے دانگور ختلے -

دھرے خائیکے تہ

راز و پند دو

د شاتو مبین -

دھرے پانہ ے سرہ

نوا کینے

دانگور گنگوچے -

وہے وہے چہے راتلے

دتلوٹ غارے تے -

چہ رانزدے پہ شولے

پرے بہ و تے

دم بہ شولے -

دورایہ عکس درنہا بہ داسے پرق کولو -

لکھ دزرو کتوری دنمرنہا تے برینہی -

زک د م ولاہ

د مھویت

او دحیرت پہ دکر -

زہکے بے وارے درزیدو

خہے ویلے نہ شو .

دغہ ساعت وو

چہ یخنی غوندے محسوسہ ے کرکے ,

غونے پہ ما باندے زیگ زیگ شو

زک ہیت وینوم .

پہ رپرپی ویہ گرگوزو

داسے سرشومہ زک -

لکھ شیرہ تبہ راشی

وی یخنی ورسرہ .

زہکے بے وے

” ہاغہ دہ !!! “

اویہ زخف غے شوو -

سترگو ۽ اويده

ڇه لره يو کشتي راتله -

وصال

دنگلو بنگليه !

د زړه سره !!

په ما گرانه آشنا !!!

ناشا په

هرڅه دم په خود شولو

فضا اوده شوه -

په داسه جوړ

ڇه د خپل رگ بنگلو په غوږ وراتله -

بيا په يو دم کينه

ټول جهان

څه حرکت اوکړلو -

او په هر لور

په کائنات کينه

موسيقي خوره شوه -

ما څه بيا سترگه زبهاره

پوهيدمه په ځان -

د جهان بنگليه !!

په ما گرانه !!

بناسټه د ليره !!!

خواکينه د ناست دم

تائری نری مسکا کولہ -

هغه تمویر

چه دے منرتہ

رهم وو

زما -

لاے تراوسه

د فکرونونہ دتے نہ وو -

ماویئل

داخوتصو، وو

حقیقت پہ خہ شو؟ -

پہ غتو غتو درکتلے

خوکتے نہ شوا -

پہ خوا کبے پروت

رباب دے غینے تہ

راپورتہ کولو -

داسے نغمہ دکرہ برخیرہ

چہ جہان اودہ شو -

نغمہ

زہ ہم چرے فرزانه دم فرزانه یم لا تراوسه

تل بے خودہ دیوانہ دم دیوانہ یم لا تراوسه

جدائی نیشته وصال دے خے بعدے ہم خیال دے

لہ هغه چہ همخانہ دم همخانہ یم لا تراوسه

چہ رانغلے پہ جہان یم خبرشوی پہ چل خان یم

درازونو خزانہ وم خزانہ یم لا تراوسہ
 پہ عالم زما خبرے خلق کا پہ نزدے لرے
 پہ وگہری افسانہ وم افسانہ یم لا تراوسہ
 چہ د مخ پلوئے واشو یو مثال وچہ نماشو
 ہغہ دم پرے پروانہ وم پروانہ یم لا تراوسہ
 ناوکی ءے د مژگان دی چہ بلا زما دھان دی
 ورثہ عمر نخبانہ وم نخبانہ یم لا تراوسہ
 چہ ءے حان سرہ اشناکرم لہ ہرچاے شاپہ شاکرم
 لہ عالمہ بیگانہ وم بیگانہ یم لا تراوسہ
 ہغہ شان لہ خیلہ پارہ بے وکیلہ بے ریبارہ
 زک خوشحال چہ یگانہ وم یگانہ یم لا تراوسہ
 د خوشحالی دانتھا

پہ بام ولاہومہ زک -

پہ دے کبے

نوم د پاک اللہ

نما پہ خوب و راتے -

دواہہ راپورتہ شو

یو حائے پہ سجدہ پریوتلو۔

دسترگو تور!

د زہگی سرہ!!

گہرانہ مکملہ آشنا!!! -

سترکے ءے او غریدے

خوب نہ را بیدار شومہ زک -

دھنہ بنیک دنیا گئی نہ

دے دنیا تے را غلم ۔

خوا کھتہ جہات نہ

د سحر دا اذان غبہ راتللو ۔

